

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**TAŞKENT'TEN DERLENEN TÜRKÜLER VE T.R.T. REPERTUARINDA
BULUNAN KONYA TÜRKÜLERİ İLE MUKAYESESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nafiz CAMGÖZ

Anabilim Dalı: Türk Müziği

Programı : Türk Müziği

HAZİRAN 2011

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**TAŞKENT'TEN DERLENEN TÜRKÜLER VE T.R.T. REPERTUARINDA
BULUNAN KONYA TÜRKÜLERİ İLE MUKAYESESİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Nafiz CAMGÖZ
(415071027)**

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 05 Mayıs 2011

Tezin Savunulduğu Tarih : 08 Haziran 2011

**Tez Danışmanı : Doç. Metin EKE (İTÜ)
Diğer Jüri Üyeleri : Prof. Songül KARAHASANOĞLU (İTÜ)
Doç. Dr. Mustafa USLU (MÜ)**

HAZİRAN 2011

ÖNSÖZ

Bu tez çalışması İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müziği Programı'nda yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Bu çalışmada, saha araştırması metodu ile Konya'nın en güney ucundaki ilçesi olan Taşkent'ten türküler derlenerek, bu türkülerin yörede ne amaçla icra edildiği, icralarında hangi çalgıların kullanıldığı, türkölere eşlik eden yöresel oyunların olup olmadığı bazı özellikleriyle tespit edilerek açıklanmıştır. Elde edilen bu veriler ışığında, Taşkent yöresi türköleri ile Konya ve ilçelerinden derlenen, TRT repertuarında kayıtlı türkölerin bir kısmı melodik, ritmik ve edebi yapı özellikleri dikkate alınarak mukayese amaçlı analiz edilmiştir.

Tez çalışmamda beni yönlendiren danışman hocam sayın Doç. Metin EKE'ye, özel görüşmeler yaptığım ve türköleri derlediğim kaynak kişi Ayşen BAŞÇI ve Asım UÇAR'a, fotoğraflarından ve bilgi birikimden yararlandığım Mukaddes ERKİN'e, ilçe ile ilgili bilgilere ulaşmamda yardımcı olan Taşkent Belediyesi Yazı İşleri biriminde görevli Hacı CAMGÖZ'e, bu süreç içerisinde desteğini ve yardımlarını esirgemeyen Feride ARIKAN ve aileme en içten dileklerimle teşekkür ederim.

Mayıs 2011

Nafiz CAMGÖZ

İÇİNDEKİLER

Sayfa

KISALTMALAR	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	ix
ÖZET.....	xi
SUMMARY.....	xiii
1. GİRİŞ	1
2. KONYA’NIN İLÇESİ OLAN TAŞKENT’İN TARİHİ, COĞRAFI KONUMU VE FOLKLORİK ÖZELLİKLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER	3
2.1 Taşkent’in Tarihi.....	3
2.2 Taşkent’in Coğrafi Konumu	5
2.2.1 Tarihi yerler.....	6
2.3 Taşkent İlçesinde Gelenek-Görenek Ve Adetler İle Yöre Ağzı İle İlgili Bilgiler	7
2.3.1 Taşkent’te düğün adetleri	7
2.3.2 Taşkent’te bayram adetleri	12
2.3.3 Yörede kullanılan kelimeler	13
2.3.4 Yörede kullanılan deyimler	155
3. KONYA VE TAŞKENT YÖRESİ HALK MÜZİĞİ İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER	17
3.1 Konya Yöresi Halk Müziği ile İlgili Genel Bilgiler	17
3.2 Taşkent Yöresi Halk Müziği ile İlgili Genel Bilgiler.....	18
4. TRT REPERTUARINDA BULUNAN KONYA TÜRKÜLERİNİN VE TAŞKENT İLÇESİNDEN DERLENEN TÜRKÜLERİN MÜZİKAL ANALİZİ.....	21
4.1 Müzikal Analizde Kullanılan Yöntem	21
4.2 Konya Türkülerinin Analizi.....	22
4.2.1 “Ermenegün Keklikleri” adlı ezginin analizi	22
4.2.2 “Elinizden Elinizden” adlı ezginin analizi	26
4.2.3 “Gitme Bülbül” adlı ezginin analizi.....	29
4.2.4 “Aşağıdan Gelir Sandık” adlı ezginin analizi.....	33
4.2.5 “Gezdim Karamanı Gördüm Konyayı” adlı ezginin analizi.....	36
4.2.6 “Elmaların Yongası” adlı ezginin analizi	39
4.2.7 “Şu Sille’den Gece Geçtim” adlı ezginin analizi.....	43
4.2.8 “Menteşeli” adlı ezginin analizi.....	47
4.2.9 “Ateş Aldı Elimi de Kolumu” adlı ezginin analizi	51

4.2.10 “Penceresi Yeşil Perde” adlı ezginin analizi	54
4.2.11. “Yüksek Hanaylarda Belalım Badılcan Soyar” adlı ezginin analizi.....	57
4.2.12. “Yüz Dirhemdir” adlı ezginin analizi	61
4.2.13. “Garşıda Herk Otlarır” adlı ezginin analizi	64
4.2.14. “Entarisi Aktandır” adlı ezginin analizi	67
4.3 Taşkent İlçesi Türkülerinin Analizi	71
4.3.1 “Şu Sille’yi Gece Geçtim” adlı ezginin analizi	71
4.3.2 “Oğlanın Elinde Şapkası Var” adlı ezginin analizi.....	74
4.3.3 “Develi” adlı ezginin analizi	77
4.3.4 “Evlerinin Önü” adlı ezginin analizi.....	80
4.3.5 “Salıncak Türküsü” adlı ezginin analizi.....	83
4.3.6 “Karşıdan Karşıya” adlı ezginin analizi.....	86
4.3.7 “Yayla Yollarından” adlı ezginin analizi	89
4.3.8 “Biner Atın İyisine” adlı ezginin analizi.....	92
4.3.9 “Atladık Geçtik Koyağı” adlı ezginin analizi.....	95
4.3.10 “Emmimoğlu” adlı ezginin analizi	98
4.3.11 “Berber Dükkânı” adlı ezginin analizi.....	101
4.3.12 “Hayatın Önünde” adlı ezginin analizi	104
4.3.13 “Ot Biçimi Havası” adlı ezginin notası.....	107
4.3.14 “Ağıt” adlı ezginin notası.....	108
5. SONUÇ.....	109
KAYNAKLAR.....	113
EKLER	115
Ek A.1: “İyi Oyun” Def Çalma Tekniğı (Düzüm: 2+2+2+3)	115
Ek B.1: “Sallama” Def Çalma Tekniğı (Düzüm: 2+2+2+3).....	117
Ek C.1: “Köçek” Def Çalma Tekniğı	119
Ek D.1: Konya İli Taşkent İlçesinden Görüntüler.....	121
Ek E: Taşkent Yöresinden Derlenen Bazı Türkülerin Sesli Görüntü Kayıtları (CD)	
ÖZGEÇMİŞ.....	129

KISALTMALAR

M.Ö.	: Milattan Önce
M	: Metronom
THM	: Türk Halk Müziği
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
vb.	: Ve benzeri
yy.	: Yüzyıl

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2.1 : Alâeddin Keykubad’ın Emriyle Yaptırılan Sultan Çeşmesi	4
Şekil 2.2 : Taşkent’in Genel Görünümü	5
Şekil 2.3: Konya’nın İlçelere Göre Dağılımını Gösteren Harita.....	6
Şekil 2.4 : Oğlan Evinden Gelen Hediyelerin Topluluğa Gösterilmesi	8
Şekil 2.5 : Düğün Odası Şenliğinde Damada Kına Yakılırken.....	9
Şekil 2.6 : Düğün Yemeğinin Kazanlarda Hazırlanması.....	10
Şekil 2.7 : Düğün Alayında Bulunan Kınacılar	10
Şekil 2.8 : Gelinin Baba Evinden Çıkışı.....	11
Şekil 2.9 : Damadın Balkondan Geline Yem Attığı An	11
Şekil 2.10: Bayram Sabahı Evin Damında Yemek Ziyafeti.....	13
Şekil 3.11: Yöresel Kıyafetlerle “İyi Oyun” İcrası	18
Şekil 3.12: Yöresel Kıyafetlerle “Sallama” Oyunundan Bir Görüntü.....	19
Şekil 3.13: Yöresel Kıyafetlerle “Köçek” Oyunundan Bir Görüntü.....	19
Şekil 4.1 : “Ermeneğin Keklikleri” Adlı Ezginin Notası.....	24
Şekil 4.2 : “Elinizden Elinizden” Adlı Ezginin Notası.....	28
Şekil 4.3 : “Gitme Bülbül” Adlı Ezginin Notası.....	31
Şekil 4.4 : “Aşağıdan Gelir Sandık” Adlı Ezginin Notası.....	35
Şekil 4.5 : “Gezdim Karamanı Gördüm Konyayı” Adlı Ezginin Notası.....	38
Şekil 4.6 : “Elmaların Yongası” Adlı Ezginin Notası	41
Şekil 4.7 : “Şu Sille’den Gece Geçtim” Adlı Ezginin Notası.....	45
Şekil 4.8 : “Menteşeli” Adlı Ezginin Notası.....	49
Şekil 4.9 : “Ateş Aldı Elimi de Kolumu” Adlı Ezginin Notası	53
Şekil 4.10: “Penceresi Yeşil Perde” Adlı Ezginin Notası	56
Şekil 4.11: “Yüksek Hanaylarda da Belalım Badılcan Soyar” Adlı Ezginin Notası ..	59
Şekil 4.12: “Yüz Dirhemdir” Adlı Ezginin Notası.....	63
Şekil 4.13: “Garşıda Herk Otlarır” Adlı Ezginin Notası.....	66
Şekil 4.14: “Entarisi Aktandır” Adlı Ezginin Notası	69
Şekil 4.15: “Şu Sille’yi Gece Geçtim” Adlı Ezginin Notası.....	73
Şekil 4.16: “Oğlanın Elinde Şapkası Var” Adlı Ezginin Notası.....	76
Şekil 4.17: “Develi” Adlı Ezginin Notası.....	79

Şekil 4.18: “Evlerinin Önü” Adlı Ezginin Notası.....	82
Şekil 4.19: “Salıncak Türküsü” Adlı Ezginin Notası.....	85
Şekil 4.20: “Karşıdan Karşıya” Adlı Ezginin Notası.....	88
Şekil 4.21: “Yayla Yollarından” Adlı Ezginin Notası.....	91
Şekil 4.22: “Biner Atın İyisine” Adlı Ezginin Notası.....	94
Şekil 4.23: “Atladık Geçtik Koyağı” Adlı Ezginin Notası.....	97
Şekil 4.24: “Emmimoğlu” Adlı Ezginin Notası	100
Şekil 4.25: “Berber Dükkânı” Adlı Ezginin Notası.....	103
Şekil 4.26: “Hayatın Önünden” Adlı Ezginin Notası	106
Şekil 4.27: “Ot Biçimi Havası” Adlı Ezginin Notası.....	107
Şekil 4.28: “Ağıt” Adlı Ezginin Notası.....	108
Şekil A.1: İyi Oyun Def Çalma Tekniğı	115
Şekil B.1: Sallama Def Çalma Tekniğı	117
Şekil C.1: Köçek Def Çalma Tekniğı	119
Şekil D.1: Taşkent Genel Görünüş	121
Şekil D.2: Kible Kayası.....	121
Şekil D.3: Kıblı Kayası’nın Diğer Bir Görünüşü	122
Şekil D.4: Atatürk Parkı	122
Şekil D.5: Sultan Çeşmesi	123
Şekil D.6: Yarma Mevkiinden Görünüş.....	123
Şekil D.7: Tatar Teknesi.....	124
Şekil D.8: Mıhrap Parkı	124
Şekil D.9: Taşkent Evleri	125
Şekil D.10: Cumbalı Taşkent Evinden Bir Görünüş.....	125
Şekil D.11: Pirlerkondu Oteli	126
Şekil D.12: Pirlerkondu Otelinin Uzaktan Görünümü.....	126
Şekil D.13: Yöresel Taşkent Halk Oyunları Ekibi	127
Şekil D.14: Def Çalan Taşkent’li Kadınlar	127
Şekil D.15: Yöresel Etli Pilav Dağıtılırken	128
Şekil D.16: Yöresel Etli Pilav Yenilirken	128

TAŞKENT'TEN DERLENEN TÜRKÜLER VE T.R.T. REPERTUARINDA BULUNAN KONYA TÜRKÜLERİ İLE MUKAYESESİ

ÖZET

İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müziği Programında hazırlanan bu çalışma 5 bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde; bu konu başlığının seçilme sebebi, konunun kapsamı ve araştırmada uygulanan yöntemler açıklanmıştır.

2. bölümde Konya'nın ilçesi olan Taşkent'in tarihi ve coğrafi konumundan kısaca bahsedilmiştir. Göçebe olarak ve dağınık halde yaşayan Türkmenler, 1071 Malazgirt Savaşı'na kadar bu şekilde yaşamışlar, bu tarihten sonra yurtlarında özgürce yaşamlarını sürdürmüşlerdir. 1150 yılında Pirlevganda (Taşkent) bölgesine evler inşa ederek yerleşik hayata geçmişlerdir. Anadolu Selçuklu Devletinin çöküşünden sonra bölge Karamanoğulları Beyliği'ne bağlanmıştır. Daha sonra Osmanlıların egemenliğine girmiştir. 1930'larda Vali İzzet Bey tarafından coğrafyasına uygun olarak Taşkent ismi verilmiş, 1988 yılında ise ilçe olmuştur.

Konya ilinin güneyinde, Torosların zirvelerinde kurulmuş olan Taşkent, Hititlerden Osmanlılara kadar birçok medeniyetin izlerini taşımaktadır. Yapılan arkeolojik kazılar sonucu tespit edilen tarihi yerlerden ve bu yerlerin hangi uygarlıkların izlerini taşıdığı belirtilmiştir.

Taşkent'in, tarihi ve coğrafi yapısı hakkında bilgi verildikten sonra, yörenin folklorik yapısı hakkında bahsedilmiştir. Taşkent yöresi müziğinin şekillendiği düğün ve bayram adetleri ve yöresel ağız ile ilgili bilgiler başlığı altında yörede kullanılan kelime ve deyimlerden bazıları yine bu çalışmanın ikinci bölümünde incelenmiştir.

3. bölümde Konya yöresi halk müziği başlığı altında yöredeki oturak âlemleri, kullanılan çalgılar, türkülerin ritmik yapısı gibi özellikler hakkında kısaca bilgi verilmiş olup kıyaslama imkânı açısından Taşkent yöresinde icra edilen müzikten bahsedilmiştir. Yörede müziğin ne zaman icra edildiği, kullanılan çalgılar ve icralarında türkülere eşlik eden halk oyunları, türkülerin ritmik yapıları hakkında bilgiler verilmiştir.

4. bölümde müzikal analizde kullanılan yöntem belirlenip, Konya ve Taşkent yöresi türkülerini bu belirlenen yöntem ışığında analiz edilmiştir.

5. bölüm olan sonuç bölümünde ise; müzikal analizi yapılan bu türkülerin değerlendirilmeleri sunulmuştur.

FOLK SONGS WHICH WERE GATHERED TOGETHER FROM TASKENT AND THEIR COMPARISON WITH KONYA FOLK SONGS INCLUDED IN THE REPERTORY OF THE T.R.T.

SUMMARY

This study which has been prepared as a Master Thesis of Social Sciences Institute of İTÜ Turkish Music Programme, consists of five parts.

In the introduction part, the purpose of selecting this topic, its content and the methods which had been used during the research have been explained.

In the second part, the history and geographical position of Taskent, which is a county of Konya, have been shortly mentioned. The Turcomans, who had lived nomadic life in the form of dispersed tribes maintained this life until the Battle of Mantzikert in 1071, after this date they lived their lives freely in their own land. In 1150, The Turcomans maintained settled life by constructing houses in Pirlevganda (Taskent). After the collapse of the Anatolian Seljukid State, the region (Taskent) was attached to Karamanoğulları Principality. Later, it was annexed by the Ottomans. In the 1930's, the name of Taskent has been given to it by İzzet Bey, the Governor of Konya of the time, considering suitable for its geography and in 1988 it became county.

Taskent, located south of Konya, at the peaks of Toros mountains, carries traces of many civilizations from Hitit until Ottomans. Historical places which had been detected as a result of archaeological excavations and which traces of civilizations they had carried in these places have been stated.

After giving information about historical and geographical structure of Taskent, its folkloric structure has been mentioned. Wedding and religious festival customs where the music of Taskent had been shaped and under the heading of informations about regional “ağız”, some of the local words and expressions which are used in the region have been analysed in the second part of this study.

In the third part, some information about features such as “*Oturak Âlemleri*”, instruments used, rhythmic structures of folk songs have been given shortly under the heading of Konya region folk music. To make a comparison, the music which has been performed in Taskent region has been mentioned. Also, some information has been given about when the music has been performed in the region, instruments used, folk dances accompanied by folk songs and rhythmic structures of folk songs in the third part of this study.

In the fourth part, the method which is used in musical analysis has been determined and folk songs in Konya and Taskent region have been analysed in the light of this method.

In the fifth part of the study which is the conclusion part, the evaluation of these folk songs of which musical analysis have been made has been presented.

1. GİRİŞ

Türküler, Halk Edebiyatının sözlü geleneğinden doğan, ağızdan ağıza yaşatılan ve genellikle yaratıcısı bilinmeyen ezgilerdir. Yörelerdeki halkın yaşamında sahip oldukları gelenek-görenek, ikamet ettikleri bölgenin coğrafi şartları yörenin müziğine belirleyici özellikler kazandırmıştır. Yöre halkı kendini o yörede yakılan türkülerde bulmaktadır. Çünkü türkülerde anlatılan konular, o türkülerin yakılmasına neden olan olaylar, o yörede yaşayan insanlar tarafından yakılmışlardır.

Türk Halk Müziği'nin en önemli özelliği “yöresellik” kavramına sahip olmasıdır. Her yörenin kendine özgü bir tavrı vardır. Tavır bir yöreye ait ezgilerin melodik ve ritmik yapılarının halk müziği sazları ile icra edilmesinde kullanılan bir terimdir. Bölgeler arasındaki tavır farklılıklarının yanında, aynı ilin ilçelerinde bile ezgilerin melodik ve ritmik yapılarının icralarında tavır farklılığı mevcuttur. Mesela Erzincan'ın Kemaliye (Eğir) ilçesindeki türkülerin türleri ve icrasında kullanılan halk müziği sazları ile diğer ilçelerdeki (Tercan, Refahiye, Kemah, vb.) ezgiler ve icralarında kullanılan halk müziği sazları birbirinden farklıdır.

Yörelerdeki, “ağız” farklılıkları da türkülerin otantiklik özelliğinde belirleyici unsurdur. Ağız, bir şive içinde mevcut olan bir memleketin çeşitli bölge ve şehirlerinin kelimeleri söyleyiş bakımından birbirinden ayrı olan konuşmalarına verilen addır. Genel olarak türkülerin ses ile icrasında “hançere” özelliklerinin de tavrın belirlenmesinde büyük rolü vardır. Ezgilerin melodik yapısını oluşturan motiflerin sözlü icrasında yöre ağzı ve söyleme tarzı, hançere şekli yörenin tavrının ortaya çıkmasında en önemli unsurlardandır.

Tavır denildiği zaman hem saz icrası hem de ses icrası ile birlikte yörenin diğer bölgelerden farklılığını ortaya koymaktadır. Türkülerimiz profesyonel sanatçılar tarafından İstanbul ağzı ile okunmaktadır. Ama Anadolu'da yaşamış bazı Aşıklarımız (Âşık Davut Sularî, Âşık Daimî, Âşık Dursun Cevlanî, vb.) türkü ve deyişlerini öz Türkçe ile söylemişlerdir. Aslında yöresel türkülerimiz, o yörenin mahalli usta sanatçılarından dinlenilmelidir. Kalıcı ve ileriye yönelik olması bakımından ses kayıtları da muhafaza edilmelidir. Türk Halk Müziği'nde otantiklik

özelliğinin olması; her yörenin kendine özgü tavrının olması ve TRT Repertuarında çok sayıda farklı makamsal ve ritmik yapı içeren zengin bir halk müziği mirasına sahip olmamız demektir.

Türkülerin derlenmesinde önemli olan, ezgileri olduğu gibi otantik olarak objektif bir şekilde belgelemektir. Derleyici, kaynak kişinin türküyü aktarırken heyecanını göz önünde bulundurmalı ve bazı hatalarını (Usûl, ses, vb,.) değerlendirerek tespit etmelidir. Farklı yörelerdeki ezgilerin melodik, ritmik, edebî bakımdan mukayese edilmesi olumlu bir sonuç göstergesi olarak düşünülmemelidir. Çünkü her bölgenin gelenek ve göreneği farklıdır. Bununla ilgili olarak her yörenin kendine özgü ezgi türü ve tavrı vardır. Bunlar bilinen değerlerdir ve birbirleriyle karşılaştırılması benzerlikleri değil, zaten bilinen farklılıkları oluşturur. Ama aynı yörede farklı yapıda ezgilerin olması ve ayrı çalgılarla icra edilmeleri halk müziği repertuarı açısından bir zenginliktir.

Bu çalışma aynı ilin ilçelerinde bile türkülerin melodik ve ritmik yapılarında farklılıklar olabildiğini ortaya çıkarmak için yapılmıştır. Derleme metodu ile Taşkent'teki mahalli sanatçılarından alınan türkülerin kimlikleri analiz yöntemi ile belirlenmiş, TRT Repertuarında bulunan Konya türkeleri ile mukayeseleri yapılarak bir değerlendirme yapılmıştır.

2. KONYA’NIN İLÇESİ OLAN TAŞKENT’İN TARİHİ, COĞRAFİ KONUMU VE FOLKLORİK ÖZELLİKLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

2.1. Taşkent’in Tarihi

Taşkent, Taşeli platosunda Kilikya adı verilen bölgede bulunmaktadır. M.Ö. 2000-1200 yıllarında Kilikya bölgesine Hititler hâkimdir. Taşkent’te bu tarihlerde Hititlerin egemenliğindedir.

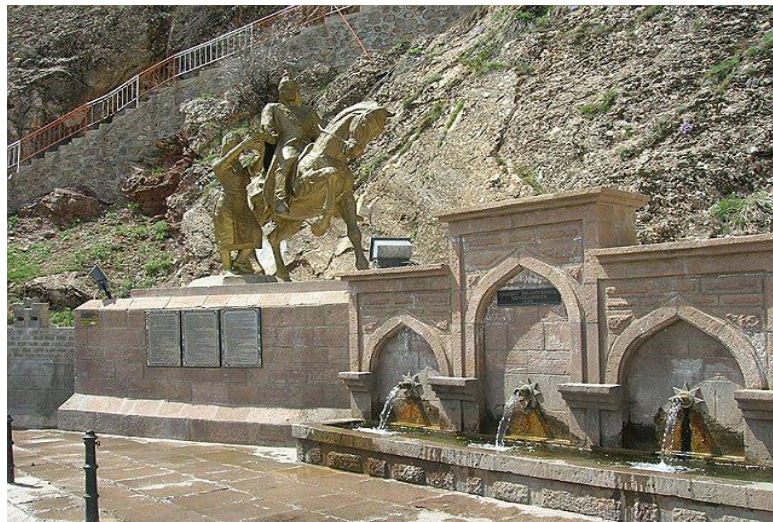
M.Ö. 6. yüzyılda Anadolu’nun bütünü ve bölge, Perslerin hâkimiyetine girmiştir. M.Ö. 4. yüzyılda İskender’in Anadolu seferiyle Pers hâkimiyeti son bulmuştur. M.Ö. 129 yılında bölgeye Roma İmparatorluğu hâkim olmuştur. Taşkent ve çevresi ile Bolat Köyü civarındaki Temaşalık bölgesi Roma İmparatorluğunun önemli izlerini taşımaktadır. Ardından bölgede Bizans hâkimiyeti yaşanmıştır (Kara, 2006: 8).

Türkler Orta Asya’dan göç ettikten sonra dağınık halde yaşayan Türkmenler 916-966 yılları arasında Çağrı Bey’in Anadolu Seferi’nde Anadolu’nun çeşitli sarp yerlerine yerleşmişler. Kilikya bölgesine gelen Türkmenler Avşar boyundandır. Bu boyun başkanı Piri Mehmet’tir. Piri Mehmet’in oğullarından Karaman Bey Karaman’a, Oğuz Bey’de Taşkent yöresine gelip yerleşmişler. Oğuz Bey, kardeşi Karaman Han’dan ayrılıp Taşkent’e hala aynı isimle bilinen Oğuzeli mıntıkasına yerleşmiştir. Göçebe olarak ve dağınık halde yaşayan Türkmenler 1071 Malazgirt savaşına kadar bu şekilde yaşamışlar. Bu tarihten sonra yurtlarında korkusuzca yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Bu ilk gelenlerden 50 sene sonra Moğolların önünden kaçan bazı Türkmen boyları da Moğollarla aynı soydan olmaları nedeni ile birlikte aynı yörelerde yaşamaya başlarlar, aynı zamanlarda gelen bu oymaklar 1150 yılına kadar böylece yaşamışlar. 1150 yılında göçebelikten bıkararak evler yapıp, yerleşim yerini korumaya karar verirler. Bu tarihte bir köy haline gelmişler Ertan ve diğ. (1974: 99). Rivayete göre; 1150 yılına kadar geçen sürede nüfusları ve sürüleri artmıştır. Sayıca artan sürülerine, oymaktan biri çoban olarak seçilmiştir. Şimdiki adıyla “Kuzan Mahallesi” tarafının o zamanki ormanlık alanında sürülerini otlatan çoban, bir keçinin dehliz bir yerden geçtiğini ve sakalarının ıslanmış olarak döndüğünü fark eder. Keçiyi takip ederek, bugünkü adıyla “Ballar Çeşmesi” suyunun

gözünü keşfeder. Bunun üzerine akşam oymağına durumu bildirir ve oymaktan bir grup, suyu keşfe gider. Bu keşfedilen suyun etrafına atalarımız evler yapıp, birlikte dirlik-düzen içinde yaşayacakları bir köy kurarlar. Piri Bey oymağını toplayarak köylerinin bir adının olması gerektiğini ve böylece kendilerini köyleriyle bir bütün olarak tanıtmaya imkân bulabileceklerini söyler. 1150 yılında kurulan bu köye, Piri Bey'e olan vefa borçlarını ödemek için "Piri Kondu" demişlerdir. Yıllar geçip, nesiller değiştikçe köyün adı, Pirikondur-Pirilkondur-Pirlevganda ve Pirlonda olarak değişmiştir.

Sultan Alâeddin'in Antalya'yı fethi sırasında yol güzergâhında olan Taşkent, Selçuklu sınırlarına dâhil edilmiştir Kara (2006: 8). Taşkent ilçesindeki Sultan Çeşmesi'nin nasıl yaptırıldığına dair şöyle bir rivayet vardır: Sultan Alâeddin'in kumanda ettiği Türk ordusu, en kısa yol olan Konya-Çumra-Dinek-Belviran-Hadim ve Pirlevganda (Taşkent) yoluyla Kalonoros'a (Antalya) inmiştir. Bu zaferin dönüşünde soğuk suyundan testisini dolduran kızın çeşmesine yaklaşır. Çeşmeden su içer ve kıza sorar:

- Kızım köyünüz nerededir?
- (Asar tepesini göstererek) Şu tepenin arkasındadır Sultanım.
- Köylülerine, bu çeşmenin yapılmasını istediğimi söyle, diyerek yoluna devam eder Ertan ve diğ. (1974: 102). Bunun üzerine Alâeddin Keykubad'ın emriyle Taşkent'e bir çeşme yaptırılmış ve bu çeşme Sultan çeşmesi adını almıştır.

Şekil 2.1: Alâeddin Keykubad'ın emriyle yaptırılan Sultan Çeşmesi

Selçuklular yıkıldıktan sonra Konya'yı kendilerine başkent yapan Karamanoğulları Taşkent ve civarını da aldılar. 1473'te Fatih Sultan Mehmed'in Karamanoğulları Beyliği'ne son vermesiyle Taşkent, Osmanlıların eline geçti. 16. Yüzyılda sınırları Konya-Bozkır, Karaman, İçel, Ermenek ve Alanya ile çevrili bölgenin adı Aladağ yöresi olmuş ve merkezi de Pirlevganda yani Taşkent olarak belirlenmiştir. Pirlevganda (Taşkent) 18.yüzyılda kaza merkezi olarak Anadolu Kazaskerlik defterlerinde geçmektedir. 19.yüzyılda Taşkent kaza merkezi olmaktan çıkmış, kazalık Hadim'e verilmiştir. Taşkent kasaba olarak kalmıştır. Cumhuriyet'in ilanından sonra Taşkent kasaba olarak hayatıyetini devam ettirmiştir. 1930'larda Vali İzzet Bey zamanında coğrafyasına uygun olarak Taşkent, Kara (2006: 9) adı ile anılmış ve 4 Temmuz 1987'de 19507 sayılı resmi gazetede yayımlanan 3392 sayılı kanun gereğince ilçe yapılmış ve bu kanun 11 Ağustos 1988 tarihinde yürürlüğe girmiştir (Kocaaslan, 2004: 74).

Şekil 2.2: Taşkent'in Genel Görünümü

2.2. Taşkent'in Coğrafi Konumu

Konya ilinin 31 ilçesinden biri olan Taşkent, İç Anadolu Bölgesi'nin en güney ucunda, Orta Torosların Taşeli mevkiinde, Göksu Havzası içerisinde, dağlık ve sarp kayalık bir alanın üzerinde yer almaktadır. 468 km² yüzölçümüne sahip ilçe, Konya il merkezine 135 km, Alanya'ya ise 96 km uzaklıktadır. Denizden yüksekliği ortalama 1620 metre'dir. İlçede Afşar, Balcılar, Bolay ve Çetmi olmak üzere 4 kasaba; Kecimen, Kongul ve Sazak olmak üzere 3 köy bulunmaktadır. İlçe merkezi

ile birlikte toplam 8 yerleşim birimi mevcuttur. İlçe merkezinde Bektaş, Hıra, Ilıcınar ve Şihlar olmak üzere 4 mahalle bulunmaktadır.

Şekil 2.3: Konya'nın İlçelere Göre Dağılımını Gösteren Harita

2.2.1 Tarihi yerler

Taşkent ilçesi pek çok tarihi önem taşıyan yerlere sahiptir. Yapılan kazı ve araştırmaların sonucunda Hitit'lerden Osmanlı'lara kadar birçok uygarlığın izlerini taşıyan yerler tespit edilmiştir. Bunlar;

- 1) Yılcı kayasındaki mağara (Hitit Uygarlığı)
- 2) Çıban Kayası üzerinde kabartma resimler (Hitit Uygarlığı)
- 3) Karıcık mevkiindeki harabeler (Roma Uygarlığı)
- 4) Dikmen Tepesi sırtlarında (Roma Uygarlığı)
- 5) Örencik'teki harabeler (Roma Uygarlığı)
- 6) Beylerin toprak yığıldığı yer (Anadolu Selçuklu Uygarlığı)
- 7) Oğuzeli'deki harabeler (Piri Bey Oymağı)
- 8) Ballar Çeşmesi (Piri Bey Oymağı)
- 9) Moğollar'daki harabeler (Moğol Uygarlığı)

10) Büyük Camii (Osmanlı Uygarlığı)

11) Emirler Çeşmesi (Osmanlı Uygarlığı) (Ertan ve diğ. 1974: 46-47).

Bol çam ormanları, kartal yuvasını andıran sarp kayalıkları ve soğuk su kaynakları gibi doğal güzelliklere sahip ilçede görülmeye değer sayfiye yerleri de mevcuttur. Kible Kayası, Mihrap Parkı, Atatürk Parkı, Erenler Ormanı, Tatar Teknesi, Borbaşı, Karıcık, Boğaz deresinin yeşil vadisi bunlardan bazılarıdır. Ayrıca ilçe, yayla ve dağ turizmine elverişli olup; Taşkent-Alanya karayolunun yapılması halinde bu sektörde önemli adımlar da atılmış olacaktır.

2.3 Taşkent İlçesinde Gelenek-Görenek ve Adetler ile Yöre Ağzı ile İlgili Bilgiler

2.3.1 Taşkent'te düğün adetleri

Yörede düğün dört gün sürer. Düğünden bir hafta önce damat ve arkadaşları oduna giderler. “Oduna gitmek” tabiri, düğünde ve hanımların sofraya günde yenecek olan etli pilav ve ayranlı çorbanın pişimi için yakacak odun hazırlama anlamına gelir. Odunlar hazırlandıktan sonra yine düğünden önce damat ve arkadaşları kız tarafına buğday dövmeye gider. İçinde damadın da olduğu 4-5 kişi ile birlikte kütükten yapılan dibeklerde solgularla buğday dövülür. Bu dövülen buğdaylar kız tarafına verilir ve sofraya günde yenecek olan ayranlı çorbanın yapımında kullanılır. Yapılan bu hazırlıklardan sonra düğüne bir gün kala “el çağırma” diye tabir edilen davet yapılır. Hem oğlan tarafından hem de kız tarafından görevlendirilen birer kişi, köyün içine dağılıp “yarın düğünümüz var, buyurun gelin” diyerek tek tek halkı dolaşıp, düğüne çağırır. Düğüne davetliler çağırılırken, bir taraftan da hem oğlan evinde hem de kız tarafında hazırlıklar yapılır. Oğlan evinde, kız tarafına götürmek üzere “pişi” (pide) pişirilir. Kız tarafında ise, gelen misafirlere ikram etmek için ayranlı çorba hazırlanır.

Düğün, “sofra günü” başlar. Erkek ve kız tarafı kadınları öğlene doğru bir meydanda toplanıp, hediyeleşmeler yapılır. Gelinin kendine ait bütün eşyaları (bekârlık kıyafetleri) birer birer sayılır ardından oğlan evi tarafından hem gelin adayına gelen hediyeler (kıyafet, ayakkabı, çanta, iç çamaşırı vb.) hem de kızın birinci derece yakınlarına gelen hediyeler (dürü bohçası açılarak) toplulukta isim söylenerek ortaya konur. Daha sonra def çalınır, yörenin oyunları oynanır. Kadınlar büyüklük sırasına

göre oynarlar. En son görümce ve elti ardından da gelin oynar. Oyun bittikten sonra kız tarafının hazırladığı ayranlı çorba ikram edilir. İkramdan sonra tahta kaşıklarla deflere vurularak düğüncüler uğurlanır.

Şekil 2.4: Oğlan Evinden Gelen Hediyeelerin Topluluğa Gösterilmesi

Sofra günü gelin adayına verilen hediyeler kız evi tarafından listelenir. Buna uygun olarak da karşı bir hediye için okundu listesi yapılıp, oğlan evi tarafından kız evine gönderilir. Kız evi bu liste üzere okunduyu dağıtır.

Düğünün ikinci gününe “ara günü” denir. Kız evine verilen okundu eşyaları bu ara gününde dağıtılır. Buna “okundu” denir. Bu okundu eşyaları teşekkür mahiyetinde olup, verilen hediyelerin değerine uygun olarak hazırlanır ve yanına da oğlan evinden gelen pişiler konulup kişilere dağıtılır. Ardından her iki taraf da belli bir ritimde (9 zamanlı usulün 2+3+2+2 düzümlü ile) tahta kaşıklarla deflere vurularak düğün olduğunu bildirirler.

Düğünün üçüncü günü “kına günü”dür. Bu günde gündüz geline, akşam da damada kına yakılır. Geline kına yakma merasiminde oğlan tarafından bir büyük seçilir ve bu kişiye kına kardırılır. Kardırılan kına bir tase konur, üstüne Türk bayrağı, onun üstüne de Erenler ormanından getirilen çam dalı konur. Bu hazırlıktan sonra seçilen kişi, kına tasını alır ve köyün diğer kadınları ile birlikte kız evine gidilir. Defler eşliğinde ilk olarak yöredeki adıyla “iyi oyun” (düz oyun) ardından “sallama” ve “köçek” türünde yöresel türküler söylenip, oyunlar oynanır. En son gelin oynarken, “gelin kına havası” olarak da bilinen “biner atın iyisine” adlı yöresel türkü çalınır, söylenir. Eğlence bittikten sonra ise kınayı getiren kişi tarafından dualar edilerek gelin adayının sağ eline, ensesine ve sağ ayak başparmağına kına yakılır. Kadınlar arasında yapılan geline kına yakma merasiminden sonra akşam erkekler arasında

damadın kına merasimi yöredeki adı ile “düğün odası şenliği” başlar. Damadın yakınları, arkadaşları ve yörenin esnafı düğün odası yapılacak yere görevlendirilen kişiler tarafından çerez dağıtılarak “ akşam düğün odamız var, buyurun gelin” şeklinde davet edilir. Davetliler geldikten sonra deflerle sallama ve köçek türünde (“iyi oyun” türü erkekler arasında icra edilmez.) türküler söylenip, oyunlar oynanır. Yatsı ezanı bitiminde camiden çıkan hoca tarafından, dualar edilerek damadın sağ eline kına yakılır.

Şekil 2.5: Düğün Odası Şenliğinde Damada Kına Yakılırken

Kına yakıldıktan sonra meyveler, çerezler ikram edilir, defler eşliğinde türküler söylenip, oyunlar oynanmaya devam edilir. Düğün odası şenlikleri bitip, davetliler dağıldıktan sonra gece düğün yemeği olan “etli pilav” için hazırlıklar başlar. Boş bir alanda kazanlar için ocaklar kurulur, aşçılar tarafından etler kıyılır, soğanlar soyulur, nohutlar ıslatılır, büyük bakır siniler toplanır.

Şekil 2.6: Düğün Yemeğinin Kazanlarda Hazırlanması

Düğünün son gününe ise “gelin alma günü” denir. Düğün gününün sabahı aşçılar etli pilavın halka sunumu için gereken son hazırlıkları yaparlar (ikramdan yaklaşık 2-3 saat önce bulgur sulandırılıp, bekletilir.). Damat sağdııcı ile birlikte tıraşını olur ve kız evinden gelen damatlığını giyer. Oğlan evinde bu hazırlıklar yapılırken, kız evi tarafından da, gelinin çeyiz sandığına eş-dosttan gelen yiyecekler, mutfak gereçleri gibi hediyeler yerleştirilir. Damada ise damat bohçası gönderilir. Geline dualar okunarak “al” denilen kırmızı bir örtü örtülür ve gelin, yüzü hiç açılmadan düğün alayını bekler.

Oğlan tarafı düğün alayı hazırlıklarına hızla devam eder. Bayraklar balonlarla süslenip, evin damına dikilir. Çeyiz ve kınacı hayvanları ile hayvanların üzerine konacak olan büyük çanlar hazırlanır. İkinci vakti, kınacı kadınlar, yöresel kıyafetleri giyip, yüzlerini ince tüllerle üstlerini de beyaz büyük örtülerle örtüp, atlara binerler. Kınacıların sayısı, en az 5 olmak üzere 7, 9,11 gibi tek sayılardan oluşur. Alayda sırasıyla; önde bayrak, alay, kınacılar, gelin atı ve çeyiz katırları bulunur.

Şekil 2.7: Düğün Alayında Bulunan Kınacılar

Alay kız evine gelir, bayrak da evin damına dikilir, bayrağa bayrağın hediyesi bağlanır. Yatak, yorgan, yastık, halı gibi çeyizlik eşyalar alaydaki çeyiz katırlarına yüklenir ve gelin, kız evinden alınıp, gözyaşları arasında atına bindirilir.

Şekil 2.8: Gelinin Baba Evinden Çıkışı

Gelin ata bindikten sonra çeyiz katırlarındaki çanlara vurularak, oğlan evine doğru hareket edilir. Alay, defler çalınır, türküler söylenerek belli yerlerden ve köprülerden geçmek suretiyle dolaşır. Alay geldiği zaman kazanlarda pişirilen etli pilav yemeği tüm halka büyük sinilerde ikram edilir. O esnada evin balkonunda gelini bekleyen damat ve sağdıç, gelin atıyla gelince, damat yukarıdan bir tasın içindeki buğday, şeker ve bozuk parayı üzerine serper. Bolluk, bereket getirmesi maksadıyla yapılan bu âdete “yem atma” denir.

Şekil 2.9: Damadın Balkondan Geline Yem Attığı An

Yem atıldıktan sonra gelin atın üzerinde iken kaynana su dolu bir testiye, gelin atının önüne balkondan atar. Bu adetle, o anda testinin kırılış şiddetinin geline verdiği korku, kaynana korkusu ile bağdaştırılıp, gelinin kaynanadan bir ömür boyu korkması temsil edilmiştir. Daha sonra, gelin atın üzerindeyken kaynana ve kayınpeder tarafından geline hediyeler verilir. Gelin içeri girerken önüne konulan su dolu bakraca tekme atarak, bu seferde gelinin kaynanaya varlığını göstermesi temsil edilmiştir. Bu adetten sonra, gelin her iki eline verilen yağlanmış ekmek parçasını bir hamlede gireceği odanın kapısının üstüne yapıştırır. Bu da gelinin o evde bir ömür boyu mutlu olması anlamına gelir. Ardından gelin hazırlanan bir odada kibleye doğru oturtulur ve taş gibi sağlıklı olması inancıyla ayaklarının altına konulan düz bir taş basması istenir. Daha sonra iki kişi gelini karşılamak maksadıyla “hoş geldin gelin hoş geldin, efendi oğluma eş geldin” adlı yöresel türküyü def çalmadan söylerler. Buna “gelin okşama havası” denmektedir. Akşama doğru, “belincakçılar” denen kız evi ziyaretçileri, hazırlanan baklava tepsisiyle gelinin yanına gelirler. Kısa bir eğlenceden sonra dağılırlar. Yatsı namazından sonra eve getirilen bir hoca tarafından dua okunur, ardından da damat, sırtına vurulan yumruklarla gelin odasına girer. Böylece düğün sona ermiş olur.

2.3.2 Taşkent’te bayram adetleri

Bayramlarımız kültürel değerlerimizin temel taşıdır. Bizi biz yapan değerlerimizdir. Bu değerlere sahip çıkmak kendi geçmişimize, yaşadığımız topraklara olan borcumuzdur. İşte bu değerlerin doyasıya yaşandığı ve yaşatıldığı Anadolu’nun şirin ilçelerinden biridir Taşkent.

Sevinç ve heyecanla beklenen bayramlar (dini) yaklaşınca yöre halkı tarafından hazırlıklar da başlar. Evler sıvanır, temizlenir; halılar, kilimler, çamaşırlar yıkanır. Bayram arifesinde geceden kalkılarak çeşitli yemekler pişirilir. Pişirilen bu bayram yemekleri bayram namazı ve mezar ziyaretinden sonra mahallelerin belli yerlerindeki toprak damlarda, mahalle odalarında sofralar kurularak, yöredeki erkekler tarafından yenir. Ardından bayramlaşma başlar, yaşlılar ziyaret edilir.

Şekil 2.10: Bayram Sabahı Evin Damında Yemek Ziyafeti

Bayram günlerinde belirli uygun yerlere (Kepek, Mektebin önü, Asar cevizi vb.) tekli, çiftli veya tahtalı salıncaklar kurulur. Bu salıncaklarda yöredeki kadın ve kızlar sallanarak, koro halinde türküler söylenir. Salıncakta söylenen bu türkülere “salıncak türküleri” denilmektedir. Yöreyle ait salıncak türküsü söylendiği gibi, başka yörelere ait türküler de (Gesi bağları, Hastane önünde incir ağacı, Ordu’nun dereleri vb.) söylenir.

2.3.3 Yörede kullanılan kelimeler

Konyalılar, yaşadıkları coğrafyanın tesiriyle farklı bir konuşma üslubunu benimsemişler, söz varlıklarını kısmen de olsa diğer bölgelerden ayırmışlardır. Bir ova köylüsünün konuşması ile bir dağ köylüsünün konuşmasında büyük farklılıklar görülmektedir. Bunda değişik ekonomik faaliyetlerle uğraşmanın, iklim koşullarının ve coğrafi özelliklerin etkisi olduğunu söyleyebiliriz. Konya’da; Çumra ve Güneysınır’ın belirli kesimleri olmak üzere; Hadim, Bozkır, Taşkent, Ermenek ilçelerinin hemen tamamında ve Ereğli’nin bir bölümünde yaşayan insanlar “dağlı” olarak anılırlar. Bu insanlar ayrıca, dağlı olarak anıldıkları için de kendilerini “ovalı”, “Türkmen” ve “yörük”lerden özellikle ayırırlar Ayva (2006: 98-99). Taşkent ilçesinde kullanılan kelime ve fiilerden bazıları aşağıda sunulmuştur:

- Dinelmek: Ayakta durmak anlamındadır.
- Gezelemek: Belirli bir amaç olmadan, sırf vakit geçirmek için dolaşmak anlamındadır.
- Ütlemek: Ayırmak, ayırtlamak anlamındadır (Ayva, 2006: 102-103-105).
- Balım: Kardeşim.
- Ayanam: Kadınların birbirlerine seslenişi.

- Nörün: Ne yapıyorsun.
- Zön: Şaşkınlık.
- Zavrak: Pencere.
- İsbirte: Kibrit.
- Musandıra: Eşyaların bulunduğu yukarı kısım.
- Gora: Anahtar
- Dipbucak: Köşebucak.
- Doma: Çelen altında bulunan ağaç çıkıntısı.
- Sındı: Makas.
- Arer: Koridor.
- Ibrık: Su koymak için kullanılan kap.
- Gupa: Bardak.
- Maşrafa: Su bardağı.
- Goyak: Suyun aktığı yer.
- Büllü: Küçük.
- Borza: Fidan.
- Göynek: Atlet
- Avar: Sebze ekilen sıraların tümü.
- Gatar: Sebze ekilen yerin bir sırası.
- Hale: Tuvalet.
- Bitceden: Birazdan.
- İzıcık: Az.
- Cinneden: Birazdan.
- Eşgir: Koş.
- Ayoğlum: Tepki (Kızma).
- Gedebot: Arıklardan suyun bahçeye çevrildiği yer.
- Göbet: Su birikintisi.

2.3.4 Yörede kullanılan deyimler

- Eysikgel (Eksikgel): Tasvip edilmeyen kimseye, yapılan işin beğenilmediği anlamında kullanılıp mevzu kapatılmak istenir.
- Ahioğlunun ineği: Destursuz ve pisboğaz olarak davranan insanlara söylenir. Başboş hareketlere de izafeten söylenir.
- Katır gibi kas kas ne kasılın: Zamanında sahibi tarafından fazla gemi sıkılan katırın kasılmasıyla ortaya çıkmıştır. Kodoş ve mağrur gezmekle ün yapan adamlara söylenir.
- Cükgeleye varasın: Eysikgel anlamını ihtiva eden yerlerde söylenir. Uğraşma boşuna demektir.
- Tolatır: Ters durumlar yaratan kişilere söylenir.
- Demşeklenme: Yeniceklik ve gevşeklik yapmak, yaltaklanma durumlarında söylenir.
- Bizat (Bir şey) görmemiş: Görgüsüz ve hiçbir şey görmemiş durumları yaratanlara söylenir.
- Nacatın (Ne hacet): Üzerine vazife olmayanların işe müdahalesine karşı söylenir.
- Neevrü: Ne çabuk manasındadır.
- Garalar kusası: Kara kara kusma durumlarını ifade eden bedduadır.
- Başın baranaya geçsin: Baranalara hayvan kellelerinin geçirilip bir itikata riayet edilir. Sevmeyen ve fikri kabul edilmeyen insanlara böyle söylenir.
- Evünsüzlük ve sibotsuzluk: Şaşkınlık âleminde ve sessizlik yaratma veya bir işlemez gul olmama durumlarında söylenir.
- Alpkanın kör gazı: Alpkanlarda kör bir gaz varmış. Körlüğüne rağmen oburluğu ile ün yapmıştır. Böyle pisboğazlığıyla tanınan kişilere söylenir.
- Ödü siddi: Müthiş korku durumlarında söylenir (Ertan ve diğ. 1974: 49-50).

3. KONYA VE TAŞKENT YÖRESİ HALK MÜZİĞİ İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

3.1 Konya Yöresi Halk Müziği ile İlgili Genel Bilgiler

Halk müziğimizin en önemli yaratıcı ve taşıyıcıları hiç şüphesiz ki saz şairleri, âşıklardır. Konya, özellikle 18 ve 19. yüzyılda âşıklık geleneğinin canlı merkezlerinden biriydi. Gerek Konya'dan gerekse taşradan gelen saz şairleri Selçuklu ve Osmanlı döneminin bu çok önemli kültür merkezindeki kahvelerde, konaklarda, mesire yerlerinde sanatlarını icra etmekte, yeni türküler yakmaktaydılar. Sulu Kahve (Havuzlu Kahve), Ankara Kahvesi âşık kahvelerinin en önemlisiydi (Öztürk ve diğ. 2007; 44).

Konya halk müziğinin temelini teşkil eden unsurlardan bir tanesi “Oturak Âlemleri”dir. Bu âlemler, hasat mevsiminin sonunda başlar, mart ayı sonuna kadar sürer. Gece geç saatte (22.00 – 23.00) başlar, sabaha kadar devam eder. Oturak düzenlenmesinde üç unsur çok önemlidir. Bunlar; efe, oturak kadını ve baranadır. Eskiden Konya ve çevresinde kendisine efe denilen ve oturak kadını besleyen, çapkın biraz da kabadayı kişiler bulunurmuş. Bu efelerin yurdumuzun diğer bölgelerindeki efelerle bir ilgisi yoktur. Efeliği oturak kadınıdır. Oturak âlemindeki musiki takımına barana denilmektedir. Baranada divan sazı, cura, ud, kanun, def, tahta kaşık çalan mahalli sanatçılar ile türkü söyleyen solistler bulunur. Konya türküleri genellikle ağırdan hızlıya doğru bir seyir izleyerek çalınıp, söylenir ve üç bölümde sunulur. Bunun nedeni aralarda oturak kadınının dinlenmesine fırsat verilmesi ve içki meze ikramı yapılmasını sağlamak içindir. Türküler peşrev ile başlar yine peşrev ile sona erer (Ekici, 2005; 245).

Konya, başta Mevlâna ve Mevlevilikten kaynaklanan bir müzik kültürüne sahiptir. Selçuklular döneminden itibaren musiki, sadece eğlenme ve dinlenme aracı olarak değil, dini törenlerin, savaşların, doğum, sünnet, evlenme gibi toplumsal törenlerin vazgeçilmez unsuru olarak gelişmiştir Çakır (2005; 17: 357). Mevlevi tasavvuf müziği ve ayinleri Konya halk müziğini de etkilemiştir. Ney, kanun, ud, bendir gibi çalgılar halk müziğinde de kullanılmıştır. Mutrip heyetinde çalan sanatkarlar, Konya

muhabbetleri, oturakları için türküler bestelemişlerdir. Helva sohbetleri, mutlaka Mevlevi Peşrevi ile sona ermektedir. Konya türküleri, klasik şarkı formuna benzer yapıdadır ve aranağmelidir. Belli makamları vardır. Ritmik yapısı ise sözlü oyun havalarının 2 ve 4 zamanlı, ağır ve dinleme havalarının 7 ve 9 zamanlı olduğu dikkati çekmektedir. 7 zamanlılarda düzum 3+2+2, 9 zamanlılarda 2+2+2+3 veya 2+3+2+2 şeklinde dizilmiştir. Konya türküleri söylenirken, ezgiler küçük notalarla oya gibi işlenir. Düz seslerle okumak geçerli değildir. Sanatçı hançere nağmesi yaptığı ölçüde başarılı sayılır. Bülbül, İki Durna, Menteşeli gibi türkülerde bu açıkça görülmektedir (Öztürk ve diğ. 2007; 51-52).

3.2 Taşkent Yöresi Halk Müziği ile İlgili Genel Bilgiler

Taşkent ilçesinde yapılan özel görüşmeler ve saha araştırması sonucunda şu bilgiler edinilmiştir. Yörede 3 farklı oyun türü mevcuttur. Bunlar; yörede “İyi oyun” ya da “Düz oyun”, “Sallama” ve “Köçek” olarak adlandırılmaktadır. Bu üç oyun türünün de çalınıp, söylendiği türküler farklıdır. Zilli defler eşliğinde farklı darplarla çalınan bu türküler sadece düğünlerde ve festival etkinliklerinde icra edilmektedir. 4 gün süren düğünlerde kadınlar arası eğlencelerde sırasıyla iyi oyun, sallama ve köçek oyun türlerinde türküler çalınıp, söylenerek yöreye özgü oyunlar oynanır. İyi oyun (düz oyun) türünde söylenen yöresel türküler, 9 zamanlı usulün 2+3+2+2 ve 2+2+2+3 düzumlerinde zilli deflerle çalınarak icra edilmektedir. Def çalma tekniği de farklı olan ve sadece kadınlar tarafından icra edilen bu türdeki türkülerde, ismini oynanış biçimlerinden alan halk oyunları büyük önem taşımaktadır. İyi oyun ya da düz oyun adındaki yöresel halk oyunu tek kişi ile dönerek, düz ve sade figürlerle oynanmaktadır.

Şekil 3.1: Yöresel Kıyafetlerle “İyi Oyun” İcrası

Sallama oyun çeşidinde, yine iyi oyun gibi 9 zamanlı usulde ancak farklı def çalma tekniği ve oyun figürleri ile icra edilmektedir. İki kişinin karşılıklı sallanarak oynadığı bu oyun türü, hem kadınlar hem de erkekler arasında icra edilmektedir. Erkekler sadece düğünün 3.günü olan düğün odası şenliklerinde çalıp, söyleme ve oynama geleneğini sürdürürler. Sallama türü, gerek ritmik ve melodik yapısı gerekse yöresel oyun figürleri açısından teke yöresi türkü ve oyunları ile benzerlik göstermektedir.

Şekil 3.2: Yöresel Kıyafetlerle “Sallama” Oyunundan Bir Görüntü

Son olarak Köçek oyun türü ise, Silifke oyunları ile benzerlik göstermektedir. Diğerleri gibi def çalma tekniği farklı olup, kadın ve erkekler arasında tahta kaşıkla da oynanmaktadır.

Şekil 3.3: Yöresel Kıyafetlerle “Köçek” Oyunundan Bir Görüntü

Bu oyun türlerinin yanı sıra “gelin kına havası” ve “gelin okşama havası” türküleri de yörede kadınlar arasında icra edilmektedir. Düğünün 3. günü kına günü eğlenceler yapılıp, oyunlar oynandıktan sonra en son gelin oynamak için kalkar ve gelin kına havası olan “biner atın iyisine” adlı türkü çalınır, söylenir. Bu kına havası da iyi oyun türüne girmektedir. Gelin okşama havası ise düğünün son günü, gelin oğlan evine geldiği zaman karşılamak maksadıyla def çalınmadan ve oyun oynanmadan “atladık geçtik koyağı” adlı yöresel türkü vokal olarak damadın annesi ve yakınları tarafından söylenir. Buna “gelini okşama” denir.

Taşkent yöresinde müzik kültürünün yaşandığı yerler sadece düğünler değildir. Dini bayramlarda da yörenin kendine özgü türküleri söylenmektedir. Mahallelerin uygun yerlerine kurulan salıncaklarda yörenin genç kız ve kadınları sallanırken, “Salıncak Türküsü” adı verilen türküyü söylerler. Solo veya koro halinde okunan bu türkü, yörede salıncak türküsü olarak bilinmektedir.

“Ot Biçimi Havası” ve “Ağıt”lar da Taşkent yöresinde icra edilen ezgiler arasındadır. Yörede ot biçimi havası olarak bilinen uzun hava; yaz aylarında kadınların otluklara gidip oraklarla otları biçerken söyledikleri hasretlik ve ölüm temasını işleyen türkülerdir. Ağıt türündeki uzun hava ise, bir ölümün ardından yakılan türkülerdir. Bu iki ezgi türünde de sözler, kişilerin yaşadıkları olaylara (ölüm, ayrılık, özlem vb. konular) göre değişiklik gösterebilmektedir.

Özetle, tüm bu bilgiler doğrultusunda yörede icra edilen türkülerin türleri yöredeki isimleriyle şu şekilde listelenmiştir:

- İyi Oyun ya da diğer adıyla Düz Oyun (Gelin Kınası bu türe girmektedir.)
- Sallama
- Köçek
- Gelin Okşaması
- Salıncak Türküsü
- Ot Biçimi
- Ağıt

Yörenin kadınları, yukarıda listelenen bütün türleri icra ederken, erkekleri ise sadece sallama ve köçek türlerini icra etmektedir.

4. TRT REPERTUARINDA BULUNAN KONYA TÜRKÜLERİNİN VE TAŞKENT İLÇESİNDEN DERLENEN TÜRKÜLERİN MÜZİKAL ANALİZİ

4.1 Müzikal Analizde Kullanılan Yöntem

Ezgiler ile ilgili analiz yapılırken şöyle bir sıra izlenmiştir:

- Ezgi ile ilgili genel bilgiler (yöre, kaynak kişi, derleyen, derleme tarihi ve türü) verilmiştir.
- Ezginin melodik yapısı (karar sesi, donanım, ses genişliği, dizi, güçlü, seyir karakteri, kullanılan aralıklar, en çok kullanılan motif ve türküdeki diğer motifler) incelenmiştir.
- Ezginin ritmik yapısı (usul, düzum, ölçü sayısı, süresi) incelenmiştir.
- Ezginin edebi yapısı (nazım türü, uyak düzeni, hece durağı ve türkünün konusu) incelenmiştir.

TRT repertuarındaki Konya türkülerinin müzikal analizi yapılırken öncelikle TRT Müzik Dairesi Yayınları THM Repertuarı incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda Konya ve ilçelerine ait 87 adet türkü tespit edilmiştir. Toplam 87 türkünün 81 tanesi sözlü repertuar, 4 tanesi oyun havaları, 2 tanesi ise uzun havalar içerisinde yer almaktadır. TRT repertuarında bulunan Konya türkülerinin ilçelere göre dağılımı şöyledir: 11 tanesi Akşehir, 2 tanesi Beyşehir, 8 tanesi Bozkır, 8 tanesi Çumra, 1 tanesi Ilgın, 2 tanesi Karapınar, 1 tanesi de Seydişehir'den derlenmiştir. Diğer derlenen türküler ise Konya yöresi olarak belirtilmiş olup, repertuarda kayıtlı Konya'nın Taşkent ilçesine ait türkü derlenmediği görülmüştür. Yörede yapılan derleme çalışması ile Taşkent ilçesine ait 14 tane türkü derlenmiştir. Derlenen türkülerin sözleri belirtilenlerle sınırlı olmayıp, sadece ezgilerin edebi yapılarını incelemek amacıyla belli bir kısmı alınmıştır.

Bu çalışmada Taşkent türkülerini ile mukayese amaçlı TRT repertuarından 14 adet türkü seçilmiştir. Türkülerin seçiminde Konya'nın farklı ilçelerinden derlenmiş olması, melodik ve ritmik bakımdan farklılık göstermesi vb. hususlar dikkate alınmıştır.

4.2 Konya Türkülerinin Analizi

4.2.1 “Ermeneğin Keklikleri” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

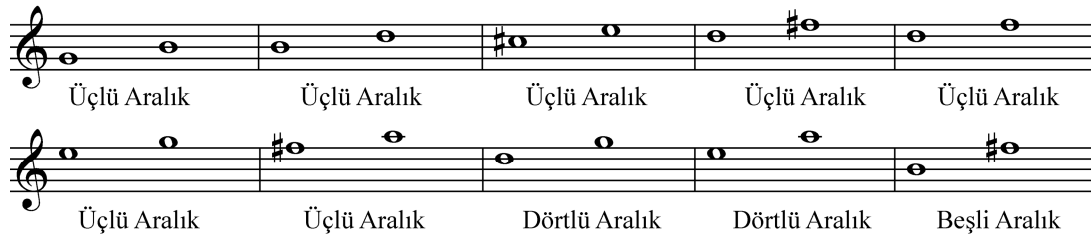
Yöresi : KONYA
Kimden Alındığı : Ahmet Özdemir
Derleyen : Kemal Koldaş
Derleme Tarihi : 08.07.1974

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : İnici - Çıkıcı

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

Dörtlü Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

İkili Motif

Üçlü Motif

Beşli Motif

Yedili Motif

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 2 zamanlı ana usuldür.
Ölçü Sayısı : 52
Süresi : $\bullet = 92$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri ikili, 11’li hece vezni ile yazılmış bağlantılı halk şiiri.

Ezginin Sözleri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Ermeneğin keklikleri ötüyor	- a	7+4=11
Benim yârım gözlerimde tütüyor	- a	4+7=11

-Bağlantı-

Aman amman amman ipeğim amman
Derdimi kimlere dökeyim amman
Geliver gülüver benim nazlı meleğim amman

Karamandan Akşehirden Konyadan	- b	4+4+3=11
Alamadım muradımı dünyadan	- b	8+3=11

-Bağlantı-

Gide gide gitmez oldu dizlerim	- c	4+7=11
Arıyorum görmez oldu gözlerim	- c	4+7=11

-Bağlantı-

Konusu: Özlem, aşk.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1045
İNCELEME TARİHİ: 12 / 6 / 1975

YÖRESİ
KONYA

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET ÖZDEMİR

DERLEYEN
KEMAL KOLDAŞ

DERLEME TARİHİ
8 / 7 / 1974

NOTAYA ALAN
K. KOLDAŞ

ERMENEĞİN KEKLİKLERİ

SÜRESİ :
(♩ = 92)

(SAZ.....)

ER ME
2-KA RA
3-Gİ DE

NE ĞİN A MAN KEKLİK LE Rİ Ö TÜ YO RAM
MAN DAN " " AK ŞE HİR DEN KON YA DA NAM
Gİ DE " " GİT MEZ OL DU DİZ LE Rİ MAM

SAZ

MAN A MA NAM MA NAM MAN Ö TÜ
" " " " " " KON YA
" " " " " " DİZ LE

ERMENEĞİN KEKLİKLERİ
(2)

YOR DAN RİM HAY Dİ (SAZ...)

(SAZ.....)

BE NİM YA RİM A MAN GÖZ LE
A LA MADİM MU RA
A RI YO RUM " " GÖR MEZ

SAZ ---

RİM DE TÜ TÜ YO RAM MAN A MA
Dİ Mİ DÜN- YA DA NAM " " " "
OL DU GÖZ- LE Rİ MAM " " " "

SAZ ---

NAM MA NAM MAN İ PE Yİ MAM MAN
" " " " " " " "

SAZ ---

DER Dİ Mİ KİM LE RE DÖ KE Yİ MAM MAN
" " " " " " " "

SAZ ---

GE Lİ VE Rİ GÜ LÜ VER BE NİM NAZ LI ME LE Yİ MAM MAN
" " " " " " " "

Şekil 4.1: “Ermeneg'in Keklikleri” Adlı Ezginin Notası

4.2.2 “Elinizden Elinizden” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

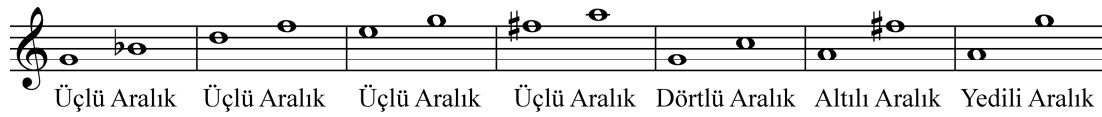
Yöresi : KONYA / Karapınar
Kimden Alındığı : Osman Sel – İbrahim Çetin
Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : İnici-Çıkıcı

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

İkili Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

Üçlü Motif

Dörtlü Motif

Beşli Motif

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 2 zamanlı ana usuldür.

Ölçü Sayısı : 30

Süresi : $\bullet = 90$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: 8’li hece vezni ile yazılmış “koşma”dır.

Ezginin Sözlery:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Elinizden elinizden	- a	4+4=8
Kurtulaydım dilinizden	- a	4+4=8
Yeşil başlı ördek olsam	- b	4+4=8
Sular içmem gölünüzden	- a	4+4=8
İnce çayır biçilir mi	- c	4+4=8
Soğuk sular içilir mi	- c	4+4=8
Bana yardım geç diyorlar	- d	4+4=8
Yar tatlıdır geçilir mi	- c	4+4=8
Ezmeyinen ezmeyinen	- e	4+4=8
Yar bulunmaz gezmeyinen	- e	4+4=8
Mezarımı kızlar kazsın	- f	4+4=8
Gümüş saplı kazmayınan	- e	4+4=8
Konusu: Aşk, sevdâ.		

TRT. MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI

THM. No: 418 — 22.6.1973

YÖRESİ

KONYA — KARAPINAR

KİMDEN ALINDIĞI

OSMAN SEL — İBRAHİM ÇETİN

SÜRE

ELİNİZDEN ELİNİZDEN

DERLEYEN

M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN

M. SARISÖZEN

Söz

1. YAR YA YAR YAR
2. YAR YA YAR YAR
3. YAR YA YAR YAR

Söz

1. E Lİ NİZ DE N E Lİ
2. İN CE ÇA YI R Bİ Çİ
3. EZ ME Yİ NE N EZ ME

NİZ DEN KUR TU LAY DİM Dİ Lİ NİZ DE NAM
LİR Mİ NEN SO YAR BUK SU LUN LAR LİR Çİ Mİ A
YI NEN BU LUN MAZ GEZ ME LİR Yİ NE NAM

Söz

MAN MAN MAN

YE ŞİL BAŞ LI Ö RÜ DE KOL SAM
BA NA YAR DAN GE Çİ Dİ YOR LAR
ME ZA RI MI KI Z LAR KAZ SIN

SU LAR İÇ NEM GÖ LÜ NÜZ DE NAM MAN
YAR TAT LI DİR GE Çİ LİR Mİ AM MAN
GÜ MÜŞ SAP LI KAZ MA Yİ NA NAM MAN

N. ÖVREL

Şekil 4.2: "Elinizden Elinizden" Adlı Ezginin Notası

4.2.3 “Gitme Bülbul” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

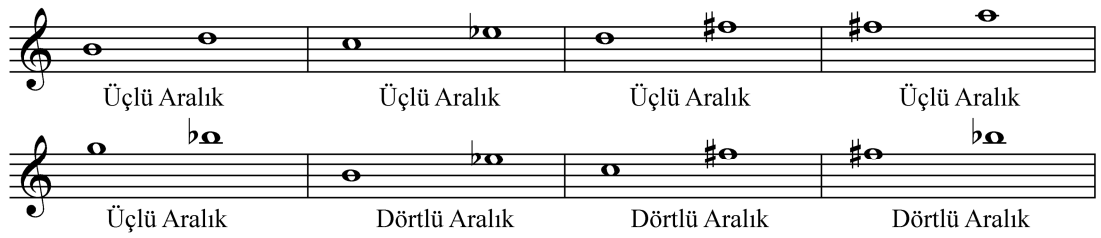
Yöresi : KONYA
Kimden Alındığı : Çopur Ahmet
Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Ezginin Melodik Yapısı:

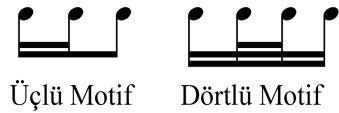

Seyir Karakteri : İnici - çıkıcı

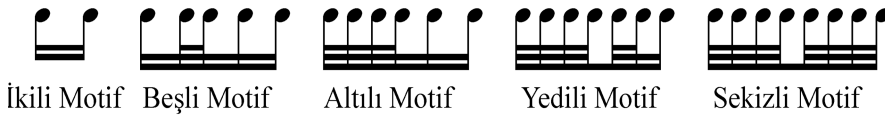
Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motifler:

Diğer Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 2 zamanlı ana usul ve 5 zamanlı birleşik usuldür.
Ölçü Sayısı : 40
Süresi : $\frac{1}{4}$ = 90

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: 11’li hece vezni ile yazılmış halk şiiridir.

Ezginin Sözleri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece durağı</u>
Gitme bülbül gitme bahar erişti	- a	6+5=11
Gonca güller maverdesin* kavuştu	- a	4+7=11
Sılada sevdiğim aklıma düştü	- a	6+5=11
Çekilmez gurbetin cefası bülbül	- b	6+5=11
Bahar eyyamında** bülbül sesinden	- c	6+5=11
Çıkarır perçemin finor fesinden***	- c	6+5=11
Hoşlandım yârimin gül nefesinden	- c	6+5=11
Çekilmez gurbetin cefası bülbül	- b	6+5=11
Konusu: Aşk, sevda ve gurbet		

* Maverde: Gül suyu (Özbek, 2009).

** Eyyam: Günler.

*** Fino fes: “Fino” İtalyanca “ince, âlâ, zarîf, seçkin” anlamına gelir, “fino fes” ise “zarîf, âlâ fes” demektir.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1598
İNCELEME TARİHİ : 13_2_1978

YÖRESİ
KONYA
KİMDEN ALINDIĞI
ÇOPUR AHMET
SÜRESİ :

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

GİTME BÜLBÜL

RE Rİ...S
SE Sİ...N

Tİ
DE N

NE "

VEY

GİT ME BÜL BÜL
BA HA REY YA

GİT ME BA HA
MİNDA BÜL BÜ L

GON CA GÜL LER
ÇI KA RIR PER

MA CE VE...R DE SİN
Mİ...N Fİ NOR

KA VUS TU
FE SİN DE N

A BÜL BÜ

BÜ LÜ BÜ LÜ BÜ LÜ BÜ LÜ NEY
" " " " " " " "

GİTME BÜLBÜL
(Sahife - 2)

SI LA DA SE ... V DI Ğİ ... M AK LI MA DÜS
HOŞ LAN DIM YA RI MI ... N GÜL NE FE SİN

TÜ DE ... N NE ... Y

YEV

ÇE KİL MEZ GUR

BE Tİ ... N CE FA SI BÜL BÜ ... L A BÜL BÜ ...

BÜ W. BÜ LÜ BÜ W BÜ W NEY

Şekil 4.3: “Gitme Bülbul” Adlı Ezginin Notası

4.2.4 “Aşağıdan Gelir Sandık” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Beyşehir / Balkanda Köyü

Kimden Alındığı : İbrahim Çöğüs

Derleyen : Ahmet Yamacı

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

İkili Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

Üçlü Motif

Dörtlü Motif

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 4 zamanlı ana usuldür.

Ölçü Sayısı : 15

Süresi : $\text{♩} = 88$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri ikili, 11’li hece vezni ile yazılmış bağlantılı halk şiiridir.

Ezginin Sözləri:

Uyak Düzeni

Hece durağı

Aşağıdan gelir sandık boş gelir

- a

6+5=11

Ağlamışta ela gözden yaş gelir

- a

4+7=11

-Bağlantı-

Hay du du du du du du dum

Hay li li li li li li lim

Dolaşım dağları kar çevre çevre

- b

6+5=11

Yitirdim yârimi halim biçare

- b

6+5=11

-Bağlantı-

Teperim teperim tepe delinmez

- c

6+5=11

Çıkarım bakarım yârim görünmez

- c

6+5=11

-Bağlantı-

Konusu: Özlem, aşk.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1393
İNCELEME TARİHİ : 25-5-1977.

DERLEYEN
AHMET YAMACI

YÖRESİ
BEYŞEHİR-Balkanda Köyü

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
İBRAHİM ÇOĞUS

AŞAĞIDAN GELİR SANDIK (—DÜĞÜN HAYASI—)

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

SÜRESİ:

J: 88

The musical score is written in staff notation with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The tempo is marked as J: 88. The score consists of eight staves of music. The lyrics are written below the notes. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp. The lyrics for the first staff are: A DO LAŞ TE PE, Ğİ TİM RİM, DAN DAĞ TE, GE LA PE, LİR RİM, SAN KAR TE, DİK ÇEV PE, BOS RE DE. The second staff continues with: GE ÇEV LİN, LİR RE MEZ, A DO LAŞ TE PE, Ğİ TİM RİM, DAN DAĞ TE. The third staff has: GE LA PE, LİR RİM, SAN KAR TE, DİK ÇEV PE, BOS RE DE, GE ÇEV LİN, LİR RE MEZ. The fourth staff contains: AĞ LA MİS DA, Yİ TİR DİM YA, Çİ KA RİM BA, E. Rİ KA, LÂ Mİ RİM, GÖZ HA YA, DE... N Lİ... M, YA... S Bİ GÖ. The fifth staff has: GE ÇA RÜN, Lİ RE ME, RA A MAN, HAY, DU, DU, DU, DU. The sixth staff continues with: DU, DU, DUM, HAY, Lİ, Lİ, Lİ, Lİ. The seventh staff has: Lİ, Lİ, LİM. The score ends with a double bar line and a key signature change to one sharp.

Şekil 4.4: “Aşağıdan Gelir Sandık” Adlı Ezginin Notası

4.2.5 “Gezdim Karamanı Gördüm Konyayı” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Bozkır

Kimden Alındığı : Yılmaz İşleyici

Derleyen : Kemal Koldaş

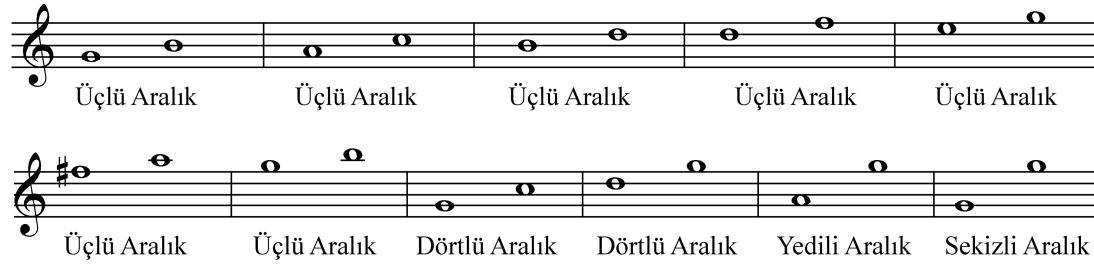
Ezginin Melodik Yapısı:

Not: TRT repertuarındaki bu ezginin notasında, donanımda si “b²” belirtilmesine rağmen ezgi sol üzeri müstezat dizisinin seslerine sahiptir ve si perdesinin bekar olarak icra edilmesi gerekmektedir.

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

İkili Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 4 zamanlı ana usuldür.

Ölçü Sayısı : 12

Süresi : $\bullet = 92$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri ikili, 11’li hece vezni ile yazılmış bağlantılı halk şiiridir.

Ezginin Sözleri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Gezdim Karamanı gördüm Konyayı	- a	6+5=11
Bir yar için terkeyledim sılayı	- a	4+7=11

-Bağlantı-

Lingada linga linga bak vay vay
Aman açılır badı sabah hey
Aman sen şeker ol ben kaymak
Haydi yiyelim parmak parmak hey

Nerde isen arayayım bulayım	- b	4+7=11
Gökte isen merdivenler kurayım	- b	4+7=11

-Bağlantı-

Elif kızın yaylasını gezmeli	- c	8+3=11
Kalem alıp kaşı gözü yazmalı	- c	4+7=11

-Bağlantı-

Konusu: Sevgi, özlem, aşk.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 3317..
İNCELEME TARİHİ: 8.2.1989

YÖRESİ
KONYA-BOZKIR
KİMDEN ALINDIĞI
YILMAZ İŞLEYİCİ
SÜRESİ 1:52

GEZDİM KARAMANI GÖRDÜM KONYAYI

DERLEYEN
KEMAL KOLDAŞ

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
KEMAL KOLDAŞ

GEZ DİM KA RA MA NI GÖR DÜM KON YAYI
NER DE İ SEN A RA YA YIM BU LA YI
E LİF KIZIN YAY LA SI NI GEZ ME Lİ

KON YA YI BİRYAR İ ÇİNTER KEY LE DİM SİLA YI Sİ LA YI
BU LA YIM GÜK TE İ SEN MER Dİ VEN LER KUR A YI KU RA YIM
GEZ ME Lİ KA LE MA LIP KA ŞI GÖ ZÜ YAZMA LI YAZ MA LI

LİN GA DA LİN GA LİN GA BAK VAY VAY

A MAN A ÇI LIR BA DI SA BAH HE Y

A MAN SEN ŞE KE ROL BEN KAY MA K

HAY Dİ Yİ YE LİN PAR MAK PAR MAK HE Y

S.TEKİN

Şekil 4.5: "Gezdim Karamanı Gördüm Konyayı" Adlı Ezginin Notası

4.2.6 “Elmaların Yongası” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

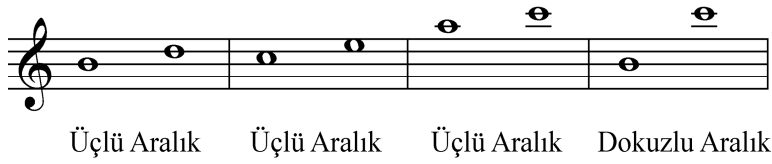
Yöresi : KONYA
Kimden Alındığı : Ahmet Özdemir
Derleyen : Yücel Paşmakçı
Derleme Tarihi : 1966

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

Üçlü Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

İkili Motif

Dörtlü Motif

Beşli Motif

Altılı Motif

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 4 zamanlı ana usuldür.

Ölçü Sayısı : 26

Süresi : $\bullet = 84$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: 7'li hece vezni ile yazılmış bağlantılı mani'dir.

<u>Ezginin Sözleri:</u>	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Elmaların yongası	- a	4+3=7
Sağ cebinde aynası	- a	4+3=7
İki duvar arası	- a	4+3=7
Hovardalar yaylası	- a	4+3=7

-Bağlantı-

Hop tara leyli leyli ellerine
Sarılıydım o incecik bellerine

Elmaların incesi	- a	4+3=7
Dibindedir goncası	- a	4+3=7
Diz dize otururken	- b	3+4=7
Çıkageldi amcası	- a	4+3=7

-Bağlantı-

Konusu: Sevda, aşk.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1491
İNCELEME TARİHİ : 23_2_ 1978

YÖRESİ
KONYA

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET ÖZDEMİR

SÜRESİ : $\text{♩} = 84$

ELMALARIN YONGASI

DERLEYEN
YÜCEL PAŞMAKCI

DERLEME TARİHİ
1966

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKCI

EL MA LA RIN YON CA SI
EL MA LA RIN İN CE Sİ

AS LA NI MAM MAN NAM MA NA MA NE Y

HAY Dİ SAĞ CE BİN DE DİR AY NA Sİ A MA
GON CA Sİ

NAM MA NA MA N SAĞ CE BİN DE DİR AY NA Sİ
GON CA Sİ

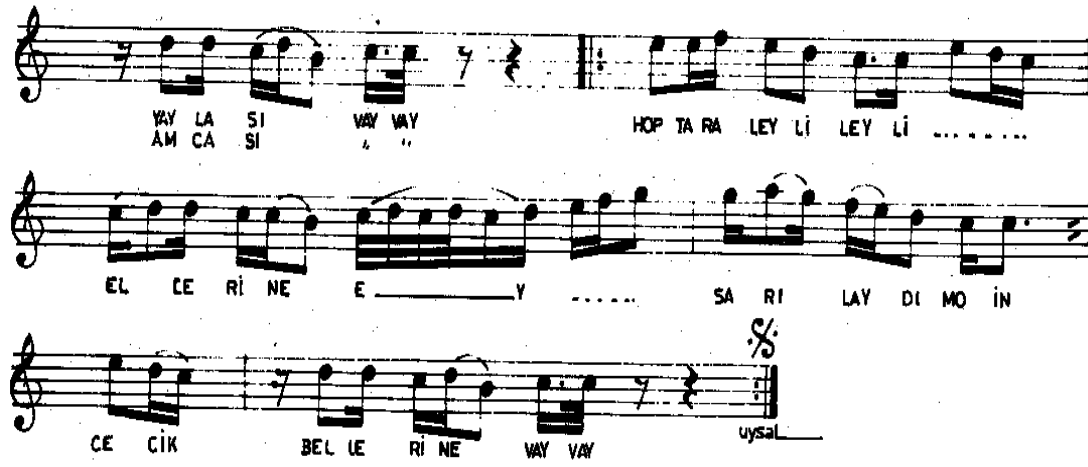
VAY VAY

DİZ Kİ DU VA RA RA Sİ REN AS LA NI MAM MAN NAM MA NA
Dİ ZE O TU RÜR

MA NE Y HAY Dİ HO VA R DA LAR
Çİ KA GEL Dİ

YA Y LA Sİ A MA NAM MA NA MA N HO VAR DA LAR
AM CA Sİ Çİ KA GEL Dİ

ELMALARIN YONGASI
(Sahife-2)

Şekil 4.6: “Elmaların Yongası” Adlı Ezginin Notası

4.2.7 “Şu Sille’den Gece Geçtim” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA

Kimden Alındığı : Rıza Konyalı

Derleyen : TRT Müzik Dairesi Başkanlığı THM ve Oyunları Müdürlüğü

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

Üçlü Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

İkili Motif

Dörtlü Motif

Beşli Motif

Altılı Motif

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 4 zamanlı ana usuldür.

Ölçü Sayısı : 34

Süresi : $\text{♩} = 72$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri ikili, 11’li hece vezni ile yazılmış bağlantılı halk şiiridir.

Ezginin Sözleri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Şu Sille’den gece geçtim görmedim	- a	4+7=11
Acı tatlı sular içtim ölmedim	- a	6+5=11

-Bağlantı-

Aman yarım edalı yarım geli geli yarım hayda

Aman yarım edalı yarım sürmeli yarım hayda

Şu Sille’nin ufacıkta taşları	- b	4+7=11
Kalem olmuş yazıyor kaşları	- b	7+3=10

-Bağlantı-

Konusu: Aşk, sevdâ.

YÖRE
KONYA
KAYNAK KİŞİ
RIZA KONYALI

ŞU SİLLE'DEN GECE GEÇTİM

DERLEYEN
TRT MÜZİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI
THM ve OYUNLARI MÜDÜRLÜĞÜ

DERLEME TARİHİ

NOTALAYAN
ERDEM ÇALIŞKANEL

SÜRE : 72

The musical score is written on ten staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a common time signature (C). It includes a repeat sign and a measure rest for 72 measures. The second staff is marked '(SAZ' and contains a melodic line. The third staff continues the melody. The fourth staff has the lyrics 'ŞU SİL LE DEN' and 'ŞU SİL LE NİN' written below it. The fifth staff has the lyrics 'A MAN GE CE GEÇ TIM' and 'U FA ÇIK TA TE FE ÇIK'. The sixth staff has the lyrics 'GÖRME Dİ MAN NEM AN' and 'TAŞ LA RI AN NEM AN'. The seventh staff has the lyrics 'NE MAN NE MAN NE MAN NEM' and 'NE MAN NE MAN NEM'. The eighth staff has the lyrics 'GÖR ME Dİ MAN NEM AN NEM AN NEM AN' and 'TAŞ LA RI AN NEM AN NEM AN'. The ninth staff has the lyrics 'NEM AN NEM' and '(SAZ'. The tenth staff continues the melody. The score is written in a style typical of Turkish folk music notation, with many beamed notes and a key signature of one flat.

ŞU ŞİLLE'DEN GECE GEÇTİM

A CI TAT LI
KA LEM OL MUŞ

A MAN SULAR İÇ TİM
A MAN YA ZI YOR

OL ME DI MAN NEM
KAŞ LA RI AN NEM

AN NE MAN NE MAN
NE MAN NEM

ÖL ME DI MAN NE
KAŞ LA RI AN NE

MAN MAN
NE MAN NE

MAN NE
MAN NE

MAN NEM
A MAN YÂ RİM E DA LI YÂ RİM

GE Lİ GE Lİ YÂ RİM HAY DA
A MAN YÂ RİM E DA LI YÂ RİM

GE Lİ GE Lİ YÂ RİM HAY DA
A MAN YÂ RİM E DA LI YÂ RİM

SUR ME LI YÂ RİM HAY DA
A MAN YÂ RİM E DA LI YÂ RİM

SUR ME LI YÂ RİM HAY DA
A MAN YÂ RİM E DA LI YÂ RİM

(SON)

(SAZ -

Şekil 4.7: “Şu Şille’den Gece Geçtim” Adlı Ezginin Notası

4.2.8 “Menteşeli” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

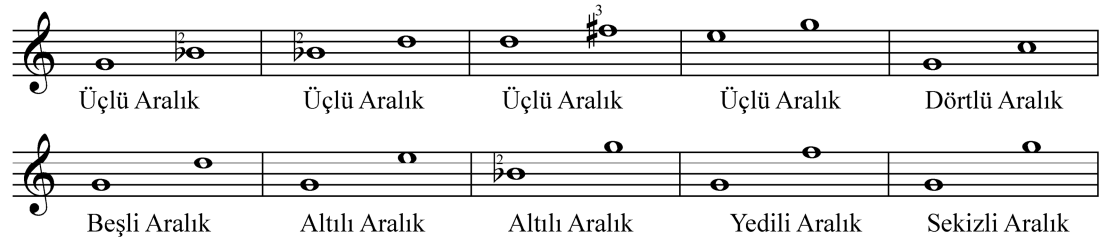
Yöresi : KONYA
Kimden Alındığı : Silleli İbrahim
Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

Beşli Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

İkili Motif

Üçlü Motif

Dörtlü Motif

Altılı Motif

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 7 zamanlı birleşik usuldür.
Düzüm : 3+2+2
Ölçü Sayısı : 17
Süresi : $\text{♩} = 138$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: 8’li hece vezni ile yazılmış koşma’dır.

<u>Ezginin Sözleri:</u>	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Menteşeli menteşeli	- a	4+4=8
Del’oldum derde düşeli	- a	3+5=8
Üç gün oldu yar gideli	- a	4+4=8
Tükenmez derdim yalnız	- b	5+3=8
Loristan bir bulut ağdı	- c	6+2=8
Sulu sepen karlar yağdı	- c	6+2=8
Yolcularım hanlarda kaldı	- c	4+4=8
Kaldım evlerde yalnız	- b	2+6=8
Derviş olsam giysem hırka	- d	4+4=8
Kimsem yoktur versem arka	- d	4+4=8
Götürdüler şamada şarka	- d	4+4=8
Kaldım evlerde yalnız	- b	2+6=8

Konusu: Ayrılık, özlem, aşk.

Y M Y MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No. 644
İNCELEME TARİHİ: 15-3-1974

YÖRESİ
KONYA

KİMDEN ALINDIĞI
SİLLELİ İBRAHİM

SÜRE: 138

MENTEŞELİ

DERLEYEN
M. SARIŞÖZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
M. SARIŞÖZEN

MEN TE SE Lİ
LO RAS TAN Bİ R
DER VIŞ OL SA M

ME N TE ŞE Lİ
BU LU TAĞ Dİ
Ğİ Y SEM HIR KA

DE LÖL DUM DE
SU LU SE PE
KİM SEM YOK TU

Rİ DE DÜ SE Lİ
N KAR LAR DA YAĞ Dİ
R VE R SEM AR KA

ÜÇ GÜ NOL DU YA R Gİ DE Lİ
YOL CÜ LA Rİ M HAN LAR DA KAL Dİ
GÖ. TÜR DU LE R ŞA MA DA ŞAR KA

MENTEŞELİ
(Sahife - 2)

TÜ KEN MEZ DER DI M YA LI NI Z
2. KAL DIM EV LER DE YA LI Z
3. KAL DIM EV LER DE YA LI Z
YA LI NIZ
YA LI NIZ
YA LI NIZ

Şekil 4.8: “Menteşeli” Adlı Ezginin Notası

4.2.9 “Ateş Aldı Elimi de Kolumu” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

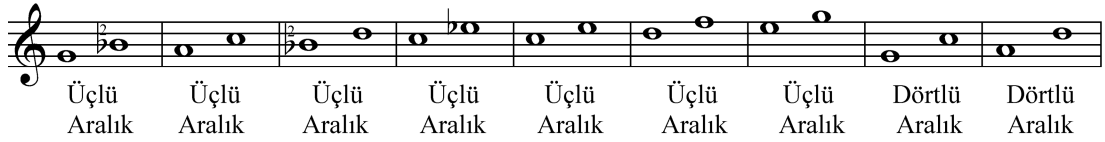
Yöresi : Seydişehir
Kimden Alındığı : Ayşe Dadı
Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : İnici - çıkıcı

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

İkili Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

Üçlü Motif

Dörtlü Motif

Beşli Motif

Altılı Motif

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 9 zamanlı birleşik usuldür.

Düzüm : 2+2+2+3

Ölçü Sayısı : 21

Süresi : $\text{♩} = 170$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri üçlü, 11’li hece vezni ile yazılmış bağlantılı halk şiiri.

Ezginin Sözlari:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Ateş aldı elimi de kolumu	- a	4+7=11
Devletin fermanı büktü belimi	- a	6+5=11
Kim ağlatmış benim nazlı yârimi	- a	4+7=11

-Bağlantı-

Aman beyler çözün benim kolumu	- a	6+5=11
Ben bilirim Cezayir'in yolunu	- a	4+7=11
Cezayir'in kara gördüm düşünü	- b	4+7=11
Tutamadım gözlerimin yaşını	- b	4+7=11
Güz ayları aldırđım ben eşimi	- b	7+4=11

-Bağlantı-

Sokakları mermer taşlı Cezayir	- c	8+3=11
Güzelleri kalem kaşlı Cezayir	- c	8+3=11

Konusu: Ayrılık, özlem.

TAT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 358
Tarih: 22/6/1973

YÖRESİ
SEYDİŞEHİR

KİMDEN ALINDIĞI
AYŞE DADI

DERLEYEN
M. SARISOZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

ATEŞ ALDI ELİMİDE KOLUMU (Cezayir çeşitlemelerinden)

SÜRE:

1) A TE ŞAL DI E Lİ Mİ DE KO LU
2) CE ZA Yİ RİN KA RA GÖR DÜM DÜ ŞÜ

MU NÜ A MA NA MAN A TE ŞAL DI E Lİ
A MA NA MAN CE ZA Yİ RİN KA RA

Mİ DE GÖR DÜM KO LU MU NÜ A MA NA MAN DEV LE TİN FE
GÖR DÜM DÜ ŞÜ MU NÜ A MA NA MAN TU TA MA DİM

Rİ MA Nİ BÜKTÜ DE NİM DE BE Lİ Mİ CA NİM Kİ MAĞ LAT MI
GÖZ LE Rİ MİN A MAN DA YA ŞI Nİ CA NİM GÜZ AY LA RI

Ş BE NİM NAZ LI YA Rİ Mİ A MA NA
AL DIR DİM BEN E Şİ Mİ A MA NA

MAN Kİ MAĞ LAT MI Ş BE NİM NAZ LI YA Rİ
MAN GÜ ZAY LA RI AL DIR DİM BEN E Şİ

Mİ A MAN A MAN A MAN BEY LE RA MAN ÇÖ ZÜN
Mİ A MAN A MAN SO KAK LA RI A MAN MER MER

BE NİM KO LU MU BEN Bİ Lİ Rİ MA
TAŞ LI CE ZA YİR GÜ ZEL LE Rİ A

MAN CE ZA Yİ RİN YO LU NU CA NİM
MAN KA LEM KAŞ LI CE ZA Yİ RA MAN

Şekil 4.9: "Ateş Aldı Elimi de Kolumu" Adlı Ezginin Notası

4.2.10 “Penceresi Yeşil Perde” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

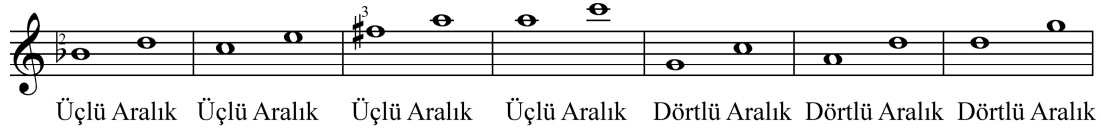
Yöresi : KONYA
Kimden Alındığı : Çopur Ahmet
Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

İkili Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

Üçlü Motif Dörtlü Motif Beşli Motif Altılı Motif Yedili Motif

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usl : 9 zamanlı birleşik usuldür.
Düzüm : 2+3+2+2
Ölçü Sayısı : 10
Süresi : = 170

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri ikili, 8’li hece vezni ile yazılmış bağlantılı şiiirdir.

Ezginin Sözləri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Penceresi yeşil perde	- a	4+4=8
Sen uğrattın beni derde	- a	4+4=8
-Bağlantı-		
Eymelendi* sürmelendi	- b	4+4=8
Göğsü çapraz düğmelendi	- b	4+4=8
Penceresi püskül müskül	- c	4+4=8
Yar ne dedim bana küstün	- c	4+4=8
-Bağlantı-		
Penceresi yeşil boya	- d	4+4=8
Sen uğrattın beni huya	- d	4+4=8
-Bağlantı-		
Konusu: Aşk, sevdâ.		

* Eymelenmek: Kaşa ince ve yay gibi kavisli bir biçim verilmek.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 242 8/6/1973

YÖRESİ
KONYA

KİMDEN ALINDIĞI
ÇOPUR AHMET

PENCERESİ YEŞİL PERDE

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

SÜRE

PEN CE RE Sİ YE ŞİL PER DE KÜL YA
PEN CE RE Sİ RE Sİ YE PÜŞ KÜL MÜS KÜL SO YA
PEN CE RE Sİ

BE NUŞ RAT TIN BE Nİ BE Nİ DER DE TUN
YAR NE DE DİM BA NA BA NA KÜS HU YA
SEN UĞ RAT TIN

EY ME LEN Dİ SÜR ME LEN Dİ

GÖŞ SÜ ÇAP RAZ DÜĞ ME LEN Dİ

Şekil 4.10: "Penceresi Yeşil Perde" Adlı Ezginin Notası

4.2.11 “Yüksek Hanaylarda Belahım Badılcın Soyar” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Çumra
Kimden Alındığı : Hüseyin Kırkış
Derleyen : Ankara Devlet Konservatuarı
Derleme Tarihi : 09.07.1940

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

Üçlü Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 9 zamanlı birleşik usuldür.
Düzüm : 2+2+2+3
Ölçü Sayısı : 27
Süresi : = 144

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri üçlü, 11’li hece vezni ile yazılmış bağlantılı şiirdir.

Ezginin Sözleri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Yüksek hanaylarda * badılcan soyar	- a	6+5=11
Badılcanın boyası ellerin boyar	- a	6+6=12
Yavaş sallan dilber gomşular duyar	- a	6+5=11

-Bağlantı-

Aman aman gartopu belalım ayrılmam senden
Yüksek ayvanlarda ** dilber utanıyorum senden

Hanaylar yaptırdım bir uçtan bir uca	- b	6+6=12
İçinde yatmadım üç gün üç gece	- b	6+5=11
Gurbanlar kestirem sevdiğim gece	- b	6+5=11

-Bağlantı-

Konusu: Aşk, sevdâ.

* Hanay: İki ve daha çok katlı ev. Yaz evi; penceresi çok, etrafı açık ev.

** Ayvan (eyvan): Bir tarafı dışarıya açık olan oda. Teras.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 2835
İNCELEME TARİHİ : 21.2.1980

YÖRESİ
KONYA - ÇUMRA

KİMDEN ALINDIĞI
HÜSEYİN KIRKIŞ

SÜRESİ :
J = 144

YÜKSEK HANAYLARDA DA BELALIM BADILCAN SOYAR

DERLEYEN
ANK .DEV. KONS.

DERLEME TARİHİ
9.7.1940

NOTAYA ALAN
İSMET AKYOL
15.6.1985

The musical score is written on ten staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 9/8 time signature. The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with some rests. The lyrics are written below the notes. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings. The lyrics are in Turkish and describe a scene of a woman (Belalım) and a man (Badılcan) in a high mountain (Yüksek Hanaylar). The score ends with a double bar line.

YUK SEK HA NA Y LA R DA DA BE LA LIM
HA NAY LAR YA P TI R DIM DA " " " "

BA DI L CAN SO VAR Ö LE MÖ LE M
Bİ R U Ç DAN U CA " " " "

(Saz)

YAR BA DI L CA NI N
" Ç İ N DE YA T

2. BO YA SI M DA A DİL BE R EL LE
MA Dİ M DA " " " " ÜC GÜ

N R N BO YAR
U Ç GE CE

2. BA DI L CA NI N BO YA SI M DA A DİL BE R
İ Ç İ N DE YA T MA Dİ M DA " " " "

(Saz)

EL LE ÜC GÜ N R N BO YAR
" " U Ç GE CE

2. YA VAŞ SAL LA N
GUR BAN LAR KE S

GAR TO PU M A DİL BER GO M SU LAR DU
Tİ RE " " " SE V Dİ GİM GE

YAR Ö LE MÖ LE M YAR
CE " " " " " "

YÜKSEK HANAYLARDA DA BELALIM BADIŁCAN SOYAR
(Sahife - 2)

A MAN A MA N GAR TO PU BE LA LI M
SEV DAN Gİ T Mİ YO R BE N DEN
YÜK SEK A Y VA N LAR DA DA A DİL BE R
AY RI LA MAM SE N DE N uysal

Şekil 4.11: “Yüksek Hanaylarda da Belalım Badılcan Soyar” Adlı Ezginin Notası

4.2.12 “Yüz Dirhemdir” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Akşehir

Derleyen : Muzaffer Sarısözen

Derleme Tarihi : 1942

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

Üçlü Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

İkili Motif

Dörtlü Motif

Beşli Motif

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 9 zamanlı birleşik usuldür.

Düzüm : 2+2+2+3

Ölçü Sayısı : 19

Süresi : = 170

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri ikili, 11’li hece vezni ile yazılmış halk şiiri.

<u>Ezginin Sözleri:</u>	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Yüz dirhemdir guşağımın şeridi	- a	4+7=11
Yüreğimde yağ galmadı eridi	- a	3+8=11
Telli tavşan seker gelir ovidan	- b	4+7=11
Nerden gelir sevdiğim kömeden*	- b	7+3=10
Konusu: Seveda, aşk.		

* Köme: Keklik vb. kuşları avlamak için çalı çırpıdan yapılan, avcının gizlenmesine yarayan yer, barınak.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 1165
İNCELEME TARİHİ: 4_12_1975

YÖRESİ
AKŞEHİR
KİMDEN ALINDIĞI

YÜZ DİRHEMDİR

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ
2_15_1942

SÜRESİ :

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

Saz.....

YÜZ DİR HEM DİR DE VA YI GU ŞA ĞI MI
TEL Lİ TAV ŞAN DA VA YI SE KER GE Lİ

Saz.....

N R ŞE Rİ Dİ DAN SE Rİ Dİ DAN
O VA DA 'NA MA NA MAN-----
O VA DA 'NA MA NA MAN-----

Saz.....

YÜ RE ĞİM DE DE
NER DEN GE LİR DE DE

Saz.....

YAĞ GAL MA Dİ E Rİ Dİ
VA_YI SEV Dİ ĞİM KÖ ME DEN

Saz.....

E Rİ Dİ A MA NA MAN-----
KÖ ME DEN KÖ ME DE NA MA NA MAN-----

Şekil 4.12: "Yüz Dirhemdir" Adlı Ezginin Notası

4.2.13 “Garşıda Herk Otlanır” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Ilgın - Taşdıken
Kimden Alındığı : Seyit Bekçi
Derleyen : Ankara Devlet Konservatuarı
Derleme Tarihi : 04.07.1940

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 9 zamanlı birleşik usuldür.

Düzüm : 2+2+2+3

Ölçü Sayısı : 5

Süresi : ♩=60

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: 7'li hece vezni ile yazılmış mani'dir.

Ezginin Sözləri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Garşıda herk* otlanır	- a	3+4=7
Bu derde kim katlanır	- a	3+4=7
İkimizin derdinden	- b	4+3=7
Havalar bulutlanır	- a	3+4=7
Ata binmiş estirir	- c	4+3=7
Ata kekil** kestirir	- c	2+5=7
Kör olası amucam	- d	4+3=7
Beni bekâr gezdırir	- c	2+5=7
Konusu: Sevda, aşk.		

* Herk: Sürölüp dinlenmeye, nadasa bırakılan tarla. Ürünü alınmış tarla.

** Kekil (Far. Kâkül): Alına düşen kısa kesilmiş saç, kâhkül.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2808
İNCELEME TARİHİ : 21.2.1986

YÖRE
KONYA İLGIN TAŞKİKEN

KİMDEN ALINDIĞI
SEVİT BEKÇİ

SÜRESİ :
♩ = 60

DERLEYEN
ANK. DEV. KONS.

DERLEME TARİHİ
4.7.1940

NOTAYA ALAN
İSMET AKYOL

GARŞIDA HERK OTLANIR

GAR Şİ DA HERK O T LA Nİ R BU DER DE KİM KA T LA NİR
A TA BİN MİŞ E S Tİ Rİ R A TA KE KİL KE S Tİ RİR

A H Kİ Mİ Zİ N DER DİN DEN HA VA LAR BU
A H KÖ RO LA Sİ A MU CAM BE Nİ BE KA R

LUT LA NİR
GEZ Dİ RİR

uygul

Şekil 4.13: “Garşıda Herk Otlanır” Adlı Ezginin Notası

4.2.14 “Entarisi Aktandır” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Akşehir
Kimden Alındığı : Fakçı Mehmet Sarıgül
Derleyen : Ali Canlı
Derleme Tarihi : 1953

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

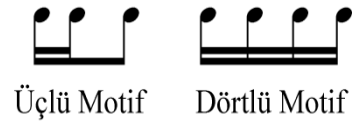
Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

Diğer Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 9 zamanlı birleşik usuldür.
Düzüm : 3+2+2+2
Ölçü Sayısı : 12
Süresi : $\bullet = 110$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: 7'li hece vezni ile yazılmış bağlantılı mani'dir.

Ezginin Sözləri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Entarisi aktandır	- a	4+3=7
Ne gelirse Hak'tandır	- a	4+3=7
Benzin sararmış solmuş	- b	2+5=7
O da ağlamaktadır	- a	2+5=7

-Bağlantı-

Yazım kaderim böyle	- c	5+2=7
Zalım babana söyle	- c	5+2=7
Çarşıda gezen oğlan	- d	3+4=7
Kâkülü güzel oğlan	- d	3+4=7
Babam sana vermiyor	- e	2+5=7
Bin lira kazan oğlan	- d	3+4=7

-Bağlantı-

Asmadan üzüm aldım	- f	3+4=7
Annenden izin aldım	- f	3+4=7
Eğer baban vermezse	- g	2+5=7
Damları göze aldım	- f	3+4=7

-Bağlantı-

Konusu: Sevda, aşk.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M RÉPERTUAR NO : 3141
İNCELEME TARİHİ : 13. 04. 1987

DERLEYEN
ALİ CANLI

YÖRESİ
KONYA / Akşehir

DERLEME TARİHİ
1953

KİMDEN ALINDIĞI
FAKİ MEHMET SARIĞÜL

ENTARİSİ AKTANDIR

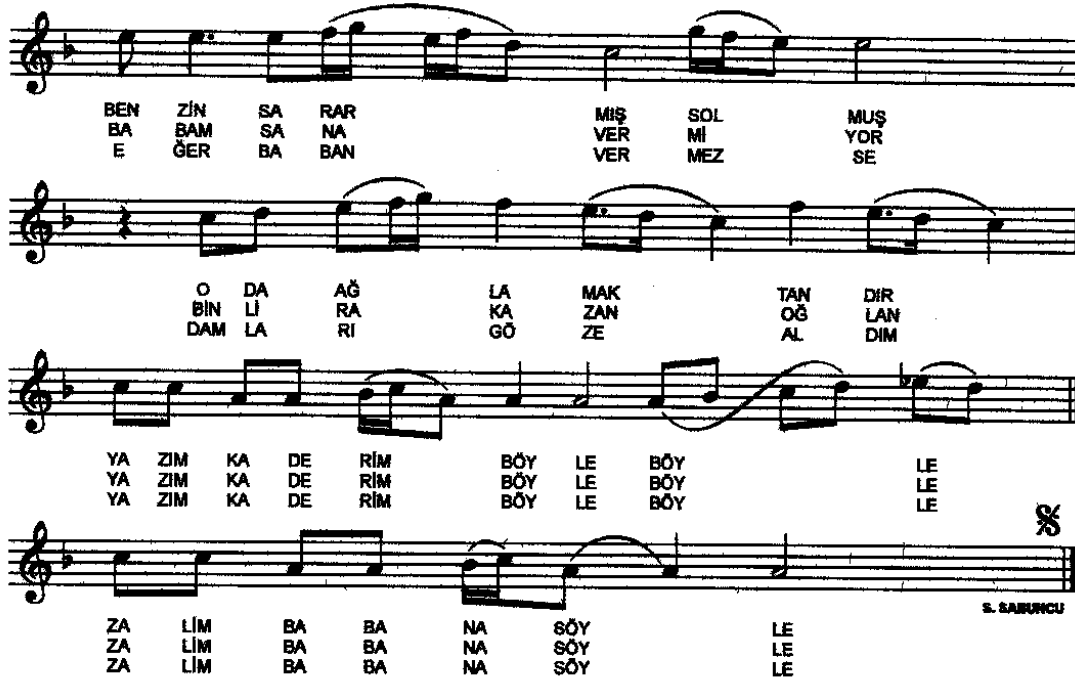
NOTAYA ALAN
ALİ CANLI

SÖRESİ :

EN TA Rİ Sİ AK TAN DI R
ÇAR Şİ DA GE ZEN OĞ LA N
AS MA DAN Ü ZÖM AL DI M

A MAN NE GE LİR SE HAK TAN DIR
A MAN KA KÜ LÜ GÜ ZEL OĞ LAN
A MAN AN NEN DEN İ ZİN AL DIM

ENTARISİ AKTANDIR

BEN ZİN SA RAR MIŞ SOL MUŞ
BA BAM SA NA VER MI YOR
E GER BA BAN VER MEZ SE
O DA AĞ LA MAK TAN DİR
BİN Lİ RA KA ZAN OĞ LAR
DAM LA RI GÖ ZE AL DIM
YA ZİM KA DE RİM BÖY LE BÖY LE
YA ZİM KA DE RİM BÖY LE BÖY LE
YA ZİM KA DE RİM BÖY LE BÖY LE
ZA LİM BA BA NA SÖY LE
ZA LİM BA BA NA SÖY LE
ZA LİM BA BA NA SÖY LE
S. SABUNCU

Şekil 4.14: “Entarisi Aktandır” Adlı Ezginin Notası

4.3 Taşkent İlçesi Türkülerinin Analizi

4.3.1 “Şu Sille’yi Gece Geçtim” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

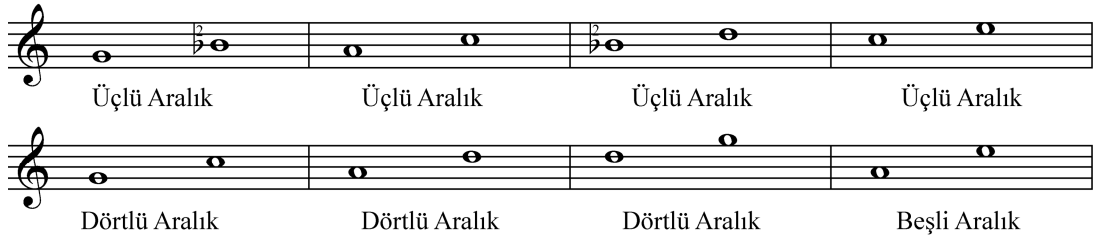
Yöresi : KONYA / Taşkent
Kimden Alındığı : Ayşen Başçı
Derleyen : Nafiz Camgöz
Derleme Tarihi : 16.09.2010
Türü : Oyun havası (Yörede “köçek” olarak bilinmektedir.)

Ezginin Melodik Yapısı:

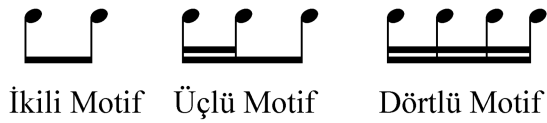

Seyir Karakteri : Çıkıcı – inici

Kullanılan Aralıklar:

Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 4 zamanlı ana usul ve 6 zamanlı birleşik usuldür.
Ölçü Sayısı : 24
Süresi : $\text{♩} = 110$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri ikili, 11’li hece vezni ile yazılmış bağlantılı halk şiiri.

Ezginin Sözləri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Şu Sille’yi gece geçtim görmedim	- a	8+3=11
Acı tatlı sular içtim ölmedim	- a	8+3=11

-Bağlantı-

Varın söylen boyacıya, alları yeşillere boyalamasın

Kolların boynuma dolayamasın

Sürmelim aman amman amman amman amman

Atmamalı atmamalı, ırakıyı şaraba katmamalı

Senin için mapuslarda yatmamalı

Sürmelim aman amman amman amman amman

Şu Sille’nin alt yanları meteris	- b	8+3=11
Meteristen telli kurşun atarız	- b	4+7=11

-Bağlantı-

Şu Sille’nin alt yanları bahçeler	- c	8+3=11
Allı yârim bohçasını bohçalar	- c	4+7=11

-Bağlantı-

Konusu: Özlem, aşk.

YÖRESİ:
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI
AYŞEN BAŞÇI

ŞU SİLLE'Yİ GECE GEÇTİM (KÖÇEK)

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

M= ♩ = 110

ŞU SİL LE Yİ VAY GE CE GEÇ TİM GÖR ME DİM AM MA NAM
A CI DA TAT LI VAY SU LAR İÇ TİM ÖL ME DİM AM MA NAM

MA NAM MA NAM MA NAM MAN GÖR ME DİM AM MA NAM
MA NAM MA NAM MA NAM MAN ÖL ME DİM AM MA NAM

MA NAM MA NAM MA NAM MAN VA RIN DA SÖY LEN
MA NAM MA NAM MA NAM MAN

BO YA CI YA AL LA RI YE ŞİL LE RE BO YA LA MA SIN

KOL LA RIN BOY NU MA DO LA YA MA SIN SÜR ME LİM AM MA NAM

MA NAM MA NAM MA NAM MAN AT MA MA LI

AT MA MA LI İ RA KI Yİ ŞA RA BA KAT MA MA LI
SE NİN İ ÇİN MA PUS LAR DA YAT MA MA LI

SÜR ME LİM AM MA NAM MA NAM MA NAM MA NAM MAN

Şekil 4.15: “Şu Sille’yi Gece Geçtim” Adlı Ezginin Notası

4.3.2 “Oğlanın Elinde Şapkası Var” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

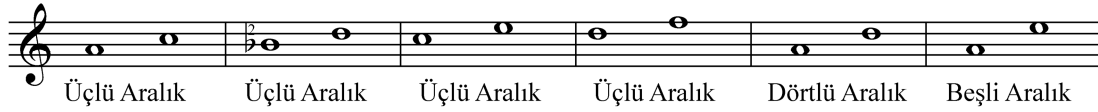
Yöresi	: KONYA / Taşkent
Kimden Alındığı	: Ayşen Başçı
Derleyen	: Nafiz Camgöz
Derleme Tarihi	: 16.09.2010
Türü	: Oyun havası (Yörede “köçek” olarak bilinmektedir.)

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı – inici

Kullanılan Aralıklar:

Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 4 zamanlı ana usuldür.

Ölçü Sayısı : 11

Süresi : $\text{♩} = 110$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri üçlü, satırları 10’lu ve 11’li hece vezni ile yazılmış bağlantılı şiirdir.

Ezginin Sözlery:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Oğlanın elinde şapkası var	- a	6+4=10
Danışıp gelecek ablası var	- a	6+4=10
Ne güzel oğlan dağda bir çoban	- b	5+5=10

-Bağlantı-

Kolum sana yastık saçlarım yorgan		6+5=11
Ne güzel oğlan boynuma dolan		5+5=10
Oğlanın elinde lüver* belinde	- c	6+5=11
Yola çıkmış köprüye şapkası elinde	- c	7+6=13
Ne güzel oğlan dağda bir çoban	- b	5+5=10

-Bağlantı-

Oğlan oğlan kalk gidelim	- d	4+4=8
Cigarayı feneri yak gidelim	- d	7+4=11
Ne güzel oğlan dağda bir çoban	- b	5+5=10

-Bağlantı-

Konusu: Aşk.

* Liver, lüverver: Altı fişek alan toplu tabanca.

YÖRESİ:
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI:
AYŞEN BAŞÇI

OĞLANIN ELİNDE ŞAPKASI VAR (KÖÇEK)

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

M= $\frac{1}{4}$ = 110

OĞ LA NIN E LİN DE ŞAP KA SI VAR

DA NI ŞIP TA GE LE CEK AB LA SI VAR

NE GÜ ZEL OĞ LAN DAĞ DA BİR ÇO BAN YA NA RIM ÇO BAN

KO LUM SA NA YAS TIK SAÇ LA RIM YOR GAN

NE GÜ ZEL OĞ LAN BOY NU MA DO LAN

Şekil 4.16: “Oğlanın Elinde Şapkası Var” Adlı Ezginin Notası

4.3.3 “Develi” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Taşkent
Kimden Alındığı : Ayşen Başçı
Derleyen : Nafiz Camgöz
Derleme Tarihi : 16.09.2010
Türü : Oyun havası (Yörede “köçek” olarak bilinmektedir.)

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : İnici

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

İkili Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

Üçlü Motif

Dörtlü Motif

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 4 zamanlı ana usuldür.
Ölçü Sayısı : 22
Süresi : $\text{♩} = 110$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri ikili, 11’li hece vezni ile yazılmış bağlantılı şiirdir.

Ezginin Sözləri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Çek deveci develeri sulansın	- a	4+7=11
Akan ırmakların gözü bulansın	- a	6+5=11
Ah aman aman develi		
Sordum aslın nereli		
Devem yüksek ardamadım urganı	- b	4+7=11
Üşüdükçe çek başına yorganı	- b	8+3=11
-Bağlantı-		
Ah aman amman al efendim		
Al beni içeriye koy efendim		
Ne var bunda darılacak be efendim		
Çek deveci develeri yokuşa	- c	4+7=11
Yük vurmuşlar altaylıcak toyuna	- c	4+7=11
Ah aman aman develi		
Sordum aslın nereli		
Develi giderse ben de giderim	- d	6+5=11
Develi yoluna kanlar ederim	- d	6+5=11
-Bağlantı-		
Konusu: Sevdâ.		

YÖRE
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI
AYŞEN BAŞÇI

DEVELİ (KÖÇEK)

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

M= ♩ = 110

ÇEK DE VE Cİ YAR DE VE LE Rİ SU LAN SIN A KAN IR MAK LA

RİN GÖ ZÜ BU LAN SIN AH A MAN A MAN DE VE

Lİ SOR DUM AS LIN NE RE Lİ

DE VEM YÜK SEK AR DA MA DİM UR GA Nİ

Ü ŞÜ DÜK ÇE ÇEK BA ŞI NA YOR GA Nİ AH

A MAN A MAN AL E FEN DİM AL BE Nİ İ ÇE Rİ YE KO YE

FEN DİM NE VAR BUN DA DA RI LA CAK BE FEN DİM

Şekil 4.17: “Develi” Adlı Ezginin Notası

4.3.4 “Evlerinin Önü” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Taşkent
Kimden Alındığı : Ayşen Başçı
Derleyen : Nafiz Camgöz
Derleme Tarihi : 16.09.2010
Türü : Oyun havası (Yörede “köçek” olarak bilinmektedir.)

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

Diğer Kullanılan Motif

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 4 zamanlı ana usuldür.

Ölçü Sayısı : 11

Süresi : $\bullet = 110$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri ikili, 14'lü hece vezni ile yazılmış bağlantılı şiiirdir.

Ezginin Sözləri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Evlerinin önü Fadimem nane maydonoz	- a	9+5=14
Siz bizim evlere a canım gelmez oldunuz	- a	9+5=14

-Bağlantı-

Canlarım civanım

Dayanamam oynuna

Giremedim koynuna

Evlerinin önü Fadimem taşlık değil mi	- b	9+5=14
Salla salla saçları a kızım gençlik değil mi	- b	10+5=15
(Cebine koyduğum a kızım harçlık değil mi)	- b	9+5=14

-Bağlantı-

Konusu: Özlem, aşk.

YÖRESİ:
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI:
AYŞEN BAŞÇI

EVLERİNİN ÖNÜ (KÖÇEK)

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

M= ♩ = 110

EV LE Rİ NİN Ö NÜ DE FA Dİ MEM
SİZ Bİ ZİM EV LE RE DE A CA NİM

NA NE DE MAY DO NOZ AM MA NEY
GEL MEZ OL DU NUZ " " "

NA NE DE MAY DO NOZ
GEL MEZ OL DU NUZ

CAN LA RİM Cİ VA NİM DA YA NA MAM OY NU

NA AM MA NEY Gİ RE ME DİM KOY NU NA

Şekil 4.18: “Evlerinin Önü” Adlı Ezginin Notası

4.3.5 “Salıncak Türküsü” adlı ezginin analizi

Ezgi ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Taşkent
Kimden Alındığı : Ayşen Başçı
Derleyen : Nafiz Camgöz
Derleme Tarihi : 16.09.2010
Türü : Türkü (Yörede “salıncak türküsü” olarak bilinmektedir.)

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

En Çok Kullanılan Motif:

İkili Motif

Diğer Kullanılan Motifler:

Üçlü Motif

Dörtlü Motif

Altılı Motif

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 4 zamanlı ana usuldür.

Ölçü Sayısı : 8

Süresi : $\text{♩} = 80$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: 11’li hece vezni ile yazılmış “koşma”dır.

Ezginin Sözleri:

Uyak Düzeni

Hece Durağı

Harzadından* aştığımı gördüler

- a

8+3=11

Elimdeki mendilimden bildiler

- a

8+3=11

* Harzadın: Orta Toroslardan Geyik Dağının doğu eteklerine verilen yerin ismi.

Bizi ayırmaya karar verdiler	- a	6+5=11
Ayıran Allahım kavuştur bizi	- b	6+5=11
Harzadından aştım göründü dağlar	- c	6+5=11
Sultan pınarları buz gibi çağlar	- c	6+5=11
Eylerse gönlümü bir güzel eyler	- c	6+5=11
Eylenmezse karlı dağlar yol olur	- d	8+3=11
Gıcılarsın deli kavak gıcılar	- e	8+3=11
Çıkamaz yüreğimden gamler acılar	- e	6+5=11
Guzyaka* yolundan gelen bacılar	- e	6+5=11
İçinizde nazlı yârim var mıdır	- f	4+7=11
Tepeler tepeler yüksek tepeler	- g	6+5=11
Şunda kar yağar da şunda sepeler	- g	6+5=11
Ağamın bozduğu elmas küpeler	- g	6+5=11
O da kulağıma dar geldi benim	- h	6+5=11

Konusu: Özlem, aşk.

* Guzyaka: Taşkent ilçesinin kuzeyinde bulunan bahçenin ismi.

SALINCAK TÜRKÜSÜ

YÖRESİ
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI
AYŞEN BAŞÇI

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

M= ♩ = 80

The musical notation is written on a single staff in treble clef, key of D major (two sharps), and 2/4 time. The tempo is marked as M= 80. The melody consists of four lines of music, each with a corresponding line of lyrics in Turkish. The lyrics are: HAR ZA DIN DAN AŞ TI Ğİ MI GR D LE . . . R, E LİM DE Kİ MEN Dİ LİM DEN BİL Dİ LER, Bİ Zİ A YIR MA YA KA RAR VER Dİ LE . . . R, and A YI RA NAL LA HIM KA VUŞ TUR Bİ Zİ. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals.

HAR ZA DIN DAN AŞ TI Ğİ MI GR D LE . . . R

E LİM DE Kİ MEN Dİ LİM DEN BİL Dİ LER

Bİ Zİ A YIR MA YA KA RAR VER Dİ LE . . . R

A YI RA NAL LA HIM KA VUŞ TUR Bİ Zİ

Şekil 4.19: “Salıncak Türküsü” Adlı Ezginin Notası

4.3.6 “Karşıdan Karşıya” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Taşkent
Kimden Alındığı : Taşkent Yöre Ekibi
Derleyen : Nafiz Camgöz
Derleme Tarihi : 16.09.2010
Türü : Oyun havası (Yörede “sallama” olarak bilinmektedir.)

Ezginin Melodik Yapısı:

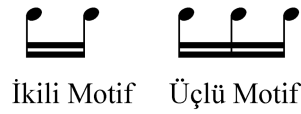

Seyir Karakteri : İnici

Kullanılan Aralıklar

Kullanılan Motifler

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 9 zamanlı birleşik usuldür. (Düzüm: 2+3+2+2)

Ölçü Sayısı : 13

Süresi : = 370

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: 11'li hece vezni ile yazılmış “koşma”dır.

Ezginin Sözleri:	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Karşıdan karşıya olurmu böyle	- a	6+5=11
Ne derdin varısa gel bana söyle	- a	6+5=11
Ağlarsan sen beni tenhada ağla	- a	6+5=11
Sakın el yanında ağlama beni	- b	6+5=11
Karşıdan karşıya burgusun salları	- c	6+5=11
Yanak şekerlenmiş dudakta bal var	- c	6+5=11

Var git anam var git sende bir hal var	- c	6+5=11
Dün gece gördüğüm sen değil misin	- d	6+5=11
Karşıdan karşıya olur mu böyle	- a	6+5=11
Ne derdin varısa gel bana söyle	- a	6+5=11
Çanakta açılan el bahar gülden	- e	6+5=11
Birini de bana ver kerem eyle	- a	7+4=11

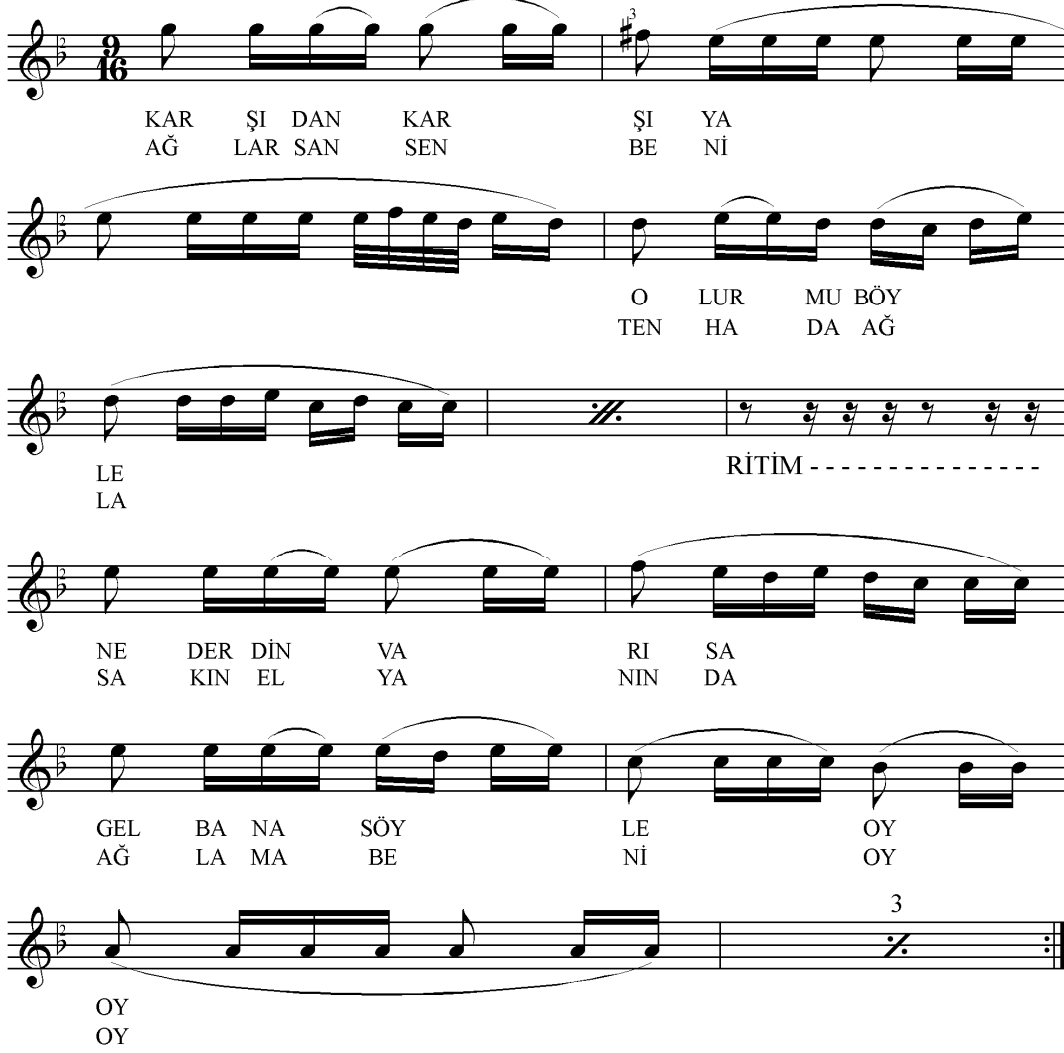
Konusu: Aşk.

YÖRE
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI
YÖRE EKİBİ

KARŞIDAN KARŞIYA (SALLAMA)

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

M= = 370

KAR Şİ DAN KAR Şİ YA
AĞ LAR SAN SEN BE Nİ

O LUR MU BÖY
TEN HA DA AĞ

LE LA RİTİM

NE DER DİN VA RI SA
SA KIN EL YA NIN DA

GEL BA NA SÖY LE OY
AĞ LA MA BE Nİ OY

OY OY

Şekil 4.20: “Karşıdan Karşıya” Adlı Ezginin Notası

4.3.7 “Yayla Yollarından” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Taşkent
Kimden Alındığı : Ayşen Başçı
Derleyen : Nafiz Camgöz
Derleme Tarihi : 16.09.2010
Türü : Oyun havası (Yörede “iyi oyun” olarak bilinmektedir.)

Ezginin Melodik Yapısı:

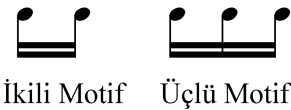

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 9 zamanlı birleşik usuldür. (Düzüm: 2+2+2+3)

Ölçü Sayısı : 16

Süresi : $\text{♩} = 390$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: 11’li hece vezni ile yazılmış “koşma”dır.

Ezginin Sözleri:	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Yayla yollarından yürüyüp gelir	- a	6+5=11
Beyaz entarisin sürüyüp gelir	- a	6+5=11
Kim ağlatmış benim gonca gülümü	- b	4+7=11
Verdiğim mendile silinip gelir	- a	6+5=11
Sana derim sana dinle sözümü	- c	6+5=11

Bilirsin yoluna verdim özümü	- c	6+5=11
Gelin edip verdim körpe guzumu	- c	6+5=11
Büktü bellerimi ölüm ayrılık	- d	6+5=11
Benim bir kızım var o bana yeter	- e	6+5=11
Gördüğüm yerlerde efkârım artar	- e	6+5=11
Arının verdiği balı neyleyim	- f	8+3=11
Kızımın yanağı bal bana yeter	- e	6+5=11
Gelinin kaşları güğüm kapağı	- g	6+5=11
Tatlıdır dilleri şeker topağı	- g	6+5=11
Aradım cihanda yoktur akranı	- g	6+5=11
Dilerim Allahtan sür* başa kadar	- h	6+5=11

Konusu: Ayrılık, özlem.

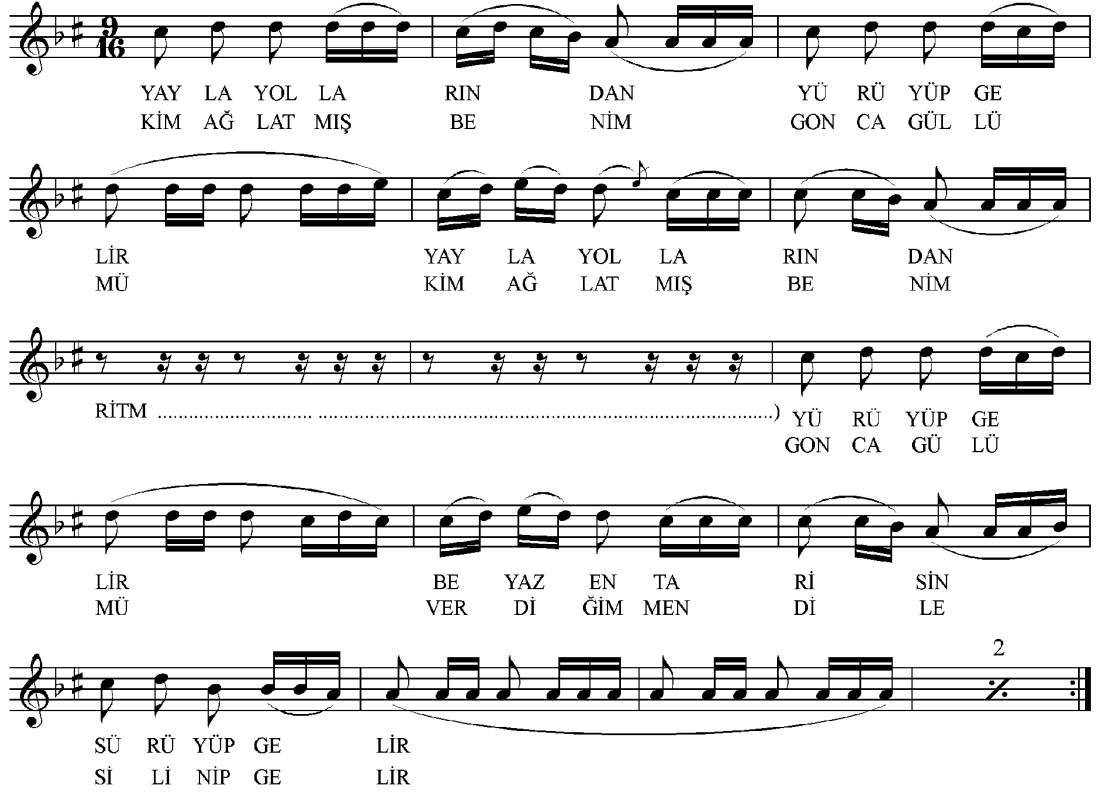
* Sür başa kadar: “Ömür boyu mutlu ol” anlamına gelen bir deyimdir.

YÖRESİ:
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI:
AYŞEN BAŞÇI

YAYLA YOLLARINDAN (İYİ OYUN)

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

M= = 390

YAY LA YOL LA RIN DAN YÜ RÜ YÜP GE
KİM AĞ LAT MIŞ BE NİM GON CA GÜL LÜ

LİR
MÜ

YAY LA YOL LA RIN DAN
KİM AĞ LAT MIŞ BE NİM

RİTM YÜ RÜ YÜP GE
GON CA GÜ LÜ

LİR
MÜ

BE YAZ EN TA Rİ SİN
VER Dİ ĞİM MEN Dİ LE

SÜ RÜ YÜP GE LİR
Sİ Lİ NİP GE LİR

Şekil 4.21: “Yayla Yollarından” Adlı Ezginin Notası

4.3.8 “Biner Atın İyisine” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Taşkent
Kimden Alındığı : Ayşen Başçı
Derleyen : Nafiz Camgöz
Derleme Tarihi : 16.09.2010
Türü : Kına havası (Yörede “iyi oyun” türüne girmektedir.)

Ezginin Melodik Yapısı:

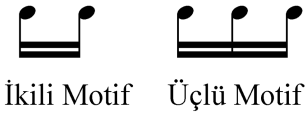

Seyir Karakteri : İnici

Kullanılan Aralıklar:

Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 9 zamanlı birleşik usuldür. (Düzüm: 2+2+2+3)

Ölçü Sayısı : 15

Süresi : = 390

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: 8’li hece vezni ile yazılmış “koşma”dır.

Ezginin Sözleri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Biner atın iyisine	- a	2+6=8
Gider yolun kıyısına	- a	2+6=8

Selam söylen dayısına	- a	4+4=8
Kız çeyizin hazırlasın	- b	4+4=8
Biner atın incesine	- a	2+6=8
Gider yolun kocasına	- a	2+6=8
Selam söylen amcasına	- a	4+4=8
Kız çeyizin hazırlasın	- b	4+4=8
Ben bir gümüş oklavayım	- c	4+4=8
Ulu yolun toprağıyım	- c	4+4=8
Bağımıza üç gül bitmiş	- c	4+4=8
Ben o gülün yaprağıyım	- d	4+4=8

Konusu: Düğünün ilk günü yöredeki adıyla sofra gününde kadınlar arasında yapılan eğlencenin sonunda yöresel türküler söylenip, oyunları oynandıktan sonra son olarak gelin çıkar ve bu türkü eşliğinde yöresel oyun olan “iyi oyun” oynar.

YÖRESİ:
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI:
AYŞEN BAŞÇI

BİNER ATIN İYİSİNE (GELİN KINASI)

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

M= $\frac{3}{4}$ = 390

Bİ SE NER LAM A SÖY TIN LEN

İ DA Yİ Sİ NE NA

Bİ SE NER LAM A SÖY TIN LEN (RİTİM.....)

İ DA Yİ Sİ NE NA

Gİ DER YO LUN KIZ ÇE Yİ ZİN

KI Yİ Sİ NA HA ZİR LA SIN

Şekil 4.22: “Biner Atın İyisine” Adlı Ezginin Notası

4.3.9 “Atladık Geçtik Koyağı” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Taşkent
Kimden Alındığı : Ayşen Başçı
Derleyen : Nafiz Camgöz
Derleme Tarihi : 16.09.2010
Türü : Gelin okşama havası

Ezginin Melodik Yapısı:

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 9 zamanlı birleşik usul (Düzüm: 2+3+2+2 ve 2+2+2+3) ve 10 zamanlı karma usul (Düzüm: 2+3+2+3)

Ölçü Sayısı : 15

Süresi : = 350

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri üçlü, 8’li hece vezni ile yazılmış bağlantılı “türkü”dür.

Ezginin Sözləri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Atladık geçtik koyağı *	- a	5+3=8
Biz gelin aldık bayağı	- a	5+3=8
Hem gelin hem güveyi	- a	5+3=8

-Bağlantı

Hoş geldin gelin hoş geldin		5+3=8
Efendi oğluma eş geldin		6+3=9
Atladık geçtik eşiği	- a	5+3=8
Sofrada kaldı kaşığı	- a	5+3=8
Büyük evin yakışığı	- a	4+4=8

-Bağlantı-

Konusu: Düğünün son günü olan gelin alma gününde, gelin oğlan evine geldiği zaman kayınvalidesi ve yakınları tarafından bu türkü okunarak gelin karşılanır. Bu türkü icra edilirken def çalınmamaktadır.

* Koyak: Karalarda akarsu aşındırmasıyla şeklini almış çukurluk.

YÖRESİ
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI
AYŞEN BAŞÇI

ATLADIK GEÇTİK KOYAĞI (GELİN OKŞAMASI)

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

M= $\frac{2}{4}$ = 350

AT LA DIK GEÇ TİK KO YA ĞI

BİZ GE LİN AL DIK BA YA ĞI

HEM GE LİN HEM GÜ VE Yİ

HOŞ GEL DİN GE LİN HOŞ GEL

DİN E FEN Dİ OĞ LU MA

EŞ GEL DİN

Şekil 4.23: “Atladık Geçtik Koyağı” Adlı Ezginin Notası

4.3.10 “Emmimoğlu” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

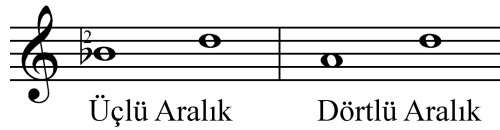
Yöresi : KONYA / Taşkent
Kimden Alındığı : Ayşen Başçı
Derleyen : Nafiz Camgöz
Derleme Tarihi : 16.09.2010
Türü : Oyun havası (Yörede “iyi oyun” olarak bilinmektedir.)

Ezginin Melodik Yapısı:

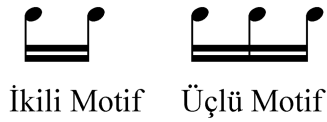

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 9 zamanlı birleşik usuldür. (Düzüm: 2+2+2+3)

Ölçü Sayısı : 13

Süresi : $\text{♩} = 370$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri üçlü, ilk iki mısrası 10'lu, üçüncü mısrası 13'lü hece vezni ile yazılmış şiiirdir.

Ezginin Sözleri:

Uyak Düzeni

Hece Durağı

Ak kollar benden bilezik senden

- a

5+5=10

Severim candan can emmimoğlu

- b

5+5=10

Atımız yitmiş yitmişte bul emmimoğlu	- b	5+8=13
Gelirim sana aç kollarını	- c	5+5=10
Severim seni can emmimoğlu	- b	5+5=10
Atımız yitmiş yitmişte bul emmimoğlu	- b	5+8=13
Kuşağı senden tokası benden	- a	5+5=10
Severim candan can emmimoğlu	- b	5+5=10
Atımız yitmiş yitmişte bul emmimoğlu	- b	5+8=13

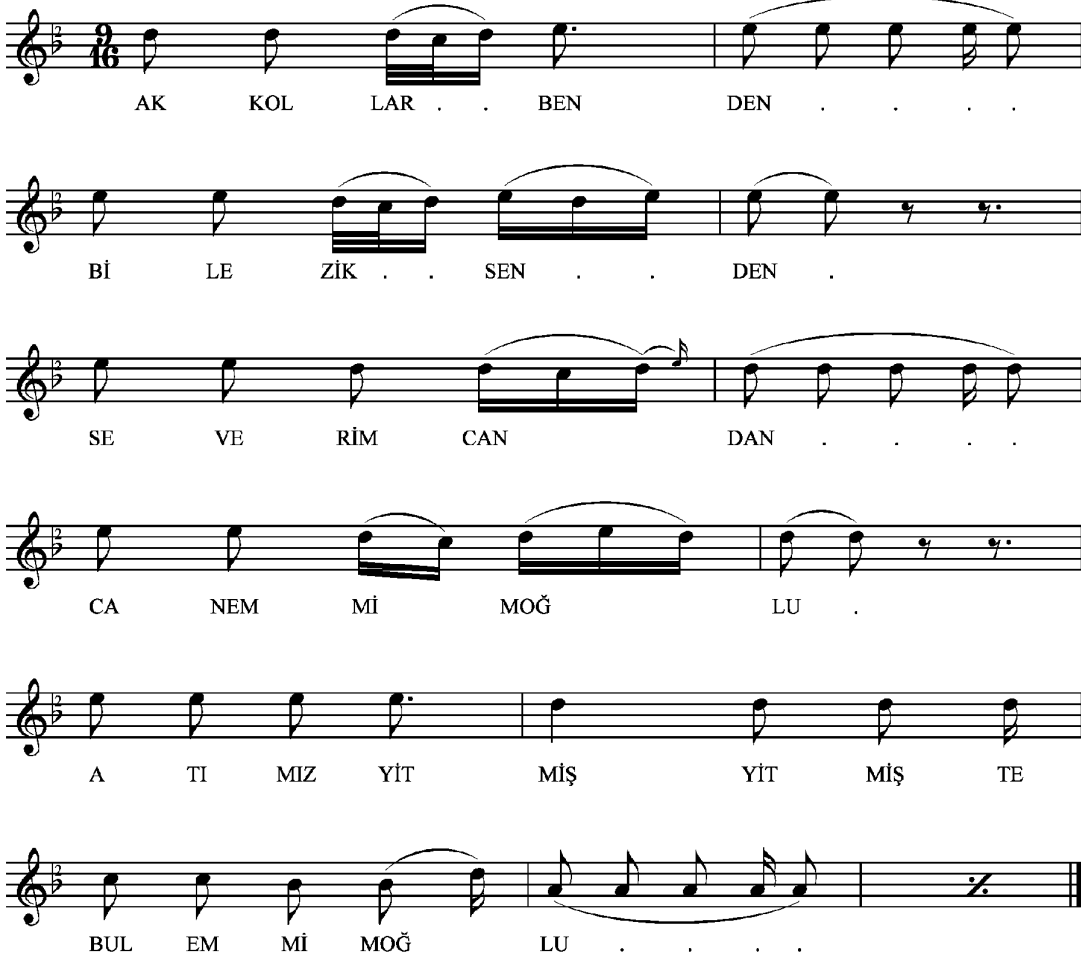
Konusu: Sevda, aşk.

EMMİMOĞLU (İYİ OYUN)

YÖRESİ:
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI:
AYŞEN BAŞÇI

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

M= = 370

AK KOL LAR . . BEN DEN

Bİ LE ZİK . . SEN . . DEN .

SE VE RİM CAN DAN

CA NEM Mİ MOĞ LU .

A TI MIZ YİT MİŞ YİT MİŞ TE

BUL EM Mİ MOĞ LU

Şekil 4.24: “Emmimoğlu” Adlı Ezginin Notası

4.3.11 “Berber Dükkânı” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

Yöresi : KONYA / Taşkent
Kimden Alındığı : Asım Uçar
Derleyen : Nafiz Camgöz
Derleme Tarihi : 20.09.2010
Türü : Oyun havası (Yörede “sallama” olarak bilinmektedir.)

Ezginin Melodik Yapısı:

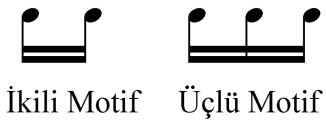

Seyir Karakteri : İnici -çıkıcı

Kullanılan Aralıklar:

Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 9 zamanlı birleşik usuldür. (Düzüm: 2+2+2+3)

Ölçü Sayısı : 19

Süresi : $\text{♪} = 390$

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: Bentleri ikili, 8 ‘li hece vezni ile yazılmış bağlantılı şiirdir.

Ezginin Sözleri:	Uyak Düzeni	Hece Durağı
Berber dükkânı al olur	- a	5+3=8
Güzellik başa bel’ olur	- a	5+3=8

-Bağlantı-

Ağrır yanlarım

Gırık kollarım

Varamam ben dayanamam

Berber dükkânı ocakta	- b	5+3=8
-----------------------	-----	-------

Cezveler kaynar ocakta	- b	5+3=8
------------------------	-----	-------

-Bağlantı-

Berber dükkânı engine	- c	5+3=8
-----------------------	-----	-------

Ver baba beni dengime	- c	5+3=8
-----------------------	-----	-------

-Bağlantı-

Konusu: Sevda

YÖRE
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI
ASIM UÇAR

BERBER DÜKKÂNI (SALLAMA)

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

M= $\text{♩} = 390$

BER BER DÜK KÂ NI A LO LUR

GÜ ZEL LİK BA ŞA SEV DA LİK BA

ŞA BE LA O LUR BE LA O LU RAM

MAN

AĞ RIR YAN LA RIM VAY VAY VAY Gİ RİK GOL LA RIM VAY VAY VAY

VA RA MAM BEN DA YA NA MAM

Şekil 4.25: “Berber Dükkânı” Adlı Ezginin Notası

4.3.12 “Hayatın Önünde” adlı ezginin analizi

Türkü ile ilgili Genel Bilgiler:

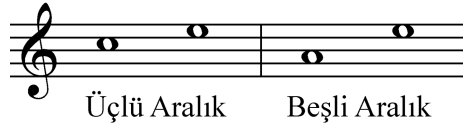
Yöresi : KONYA / Taşkent
Kimden Alındığı : Asım Uçar
Derleyen : Nafiz Camgöz
Derleme Tarihi : 20.09.2010
Türü : Oyun havası (Yörede “sallama” olarak bilinmektedir.)

Ezginin Melodik Yapısı:

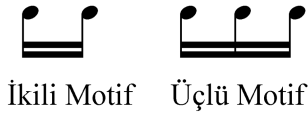

Seyir Karakteri : Çıkıcı - inici

Kullanılan Aralıklar:

Kullanılan Motifler:

Ezginin Ritmik Yapısı:

Usul : 9 zamanlı birleşik usuldür. (Düzüm: 2+2+2+3)

Ölçü Sayısı : 13

Süresi : = 390

Ezginin Edebi Yapısı:

Nazım Türü: 11’li hece vezni ile yazılmış “koşma”dır.

Ezginin Sözleri:	<u>Uyak Düzeni</u>	<u>Hece Durağı</u>
Hayatın* önünden geçmedim yoldan	- a	6+5=11
Doğrulup bakmadım ar ettim elden	- a	6+5=11

* Hayat: Yörede, evlerin ana giriş kapısının önüne verilen ad.

Bir buse aleyin al yanağından	- a	6+5=11
Sallanışın bir hoş dünkü değilsin	- b	6+5=11
Hayatın önünden gelir geçersin	- c	6+5=11
Kanımı kadehe koyar içersin	- c	6+5=11
Ne alırım der ne vazgeçersin	- c	6+5=11
Sallanışın bir hoş dünkü değilsin	- b	6+5=11
Üç yıldız doğdu da bursa dağından	- a	6+5=11
Bülbül figan etmiş yârin bağından	- a	6+5=11
Eğil bir yol öpem al yanağından	- a	6+5=11
Sallanışın bir hoş dünkü değilsin	- b	6+5=11
Konusu: Sevda		

YÖRE
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI
ASIM UÇAR

HAYATIN ÖNÜNDEN (SALLAMA)

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

HA YA TI NÖ NÜN DEN

GEÇ ME DİM YOL DAN

GEÇ ME DİM YOL DAN
DOĞ RU LUP BAK MA DİM

AR ET TİM EL DEN OY OY

Şekil 4.26: “Hayatın Önünden” Adlı Ezginin Notası

4.3.13 “Ot Biçimi Havası” adlı ezginin notası

YÖRESİ
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI
AYŞEN BAŞCI

OT BIÇIMI HAVASI

DERLEYEN-NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

Gİ DE Gİ DE BEN Sİ LAM DAN I RA DIM

I RA DIM DA ŞİM Dİ NE YE YA RA DIM

YA RA DIM

Şekil 4.27: “Ot Biçimi Havası” Adlı Ezginin Notası

Gide gide ben silamdan ıradım
İradımda şimdi neye yaradım
Kahpe felek bu muyudu muradın
Aldın sunaları karnın doydumu
Dağların başına bir küme yaptım
Kümenin içinde yedi yıl yattım
Sorsan bu gönüle neler çektiğim
Ölümülen ayrılığın elinden
Gecelerde koyu verdim ünümü
Küçük yaşta hiç görmedim günümü
Öpmelere kıymadığım gülümü
Yitirdim de uğrun uğrun ararım
Aşkımın mı derdimden mi bilen yok
Yaş yerine kan akıttım silen yok

4.3.14 “Ağıt” adlı ezginin notası

YÖRESİ
TAŞKENT
KİMDEN ALINDIĞI
SAADET CAMGÖZ

AĞIT

DERLEYEN- NOTALAYAN
NAFİZ CAMGÖZ

BO ŞALT MIŞ LAR GO VA NI NIN A RI SIN

BOZ MUŞ LAR MI DA İ RE SİN BA RI SIN

O DA SIN DAN ÇI KAR MIŞ LAR Ö LÜ SÜN

NA SIL OL DU ĞU NU Bİ LEN OL MA MIŞ OY OY OY

Şekil 4.28: “Ağıt” Adlı Ezginin Notası

Boşaltmışlar govanının arısın
Bozmuşlar mı dairesin barısın
Odasından çıkarmışlar ölüsün
Nasıl olduğunu bilen olmamış
Ağleyin ağleyin aştım gediği
Ayağıma geydim pullu ediği
Gine mi oldu şu ellerin dediği
Benim dayanacak özüm kalmadı
Ağlamaktan görmez oldu gözlerim
Bu siteme dayanmadı özlerim
Kardaşlarım yollarınızı gözlerim
Benim güvenecek dallarım mı var

5. SONUÇ

Bu tez çalışmasında elde edilen sonuçlar şunlardır:

1. Bu çalışmada müzikal analiz için seçilen TRT repertuarında kayıtlı Konya yöresi türküleri ile Taşkent ilçesinden derlenen türkülerin sözleri incelendiğinde belirgin bir şekilde ağız farklılığı görülmemiştir.
2. Konya’da geleneksel olarak düzenlenen Oturak Âlemleri, Taşkent ilçesinde yapılmamaktadır. Konya yöresi türküleri genellikle oturak âlemlerinde icra edilirken, Taşkent yöresinde derlenen bu türküler sadece düğünlerde, bayramlarda ve son zamanlarda ise festival etkinliklerinde icra edilmektedir.
3. Taşkent’ten derlenen 14 tane türkünün; 12 tanesi kırık hava türünde olup, yörede 4 tanesi “köçek”, 3 tanesi “iyi oyun”, 3 tanesi “sallama”, 1 tanesi “gelin okşama havası”, 1 tanesi de “salıncak türküsü” olarak adlandırılmaktadır. Diğer 2 tane ezgi ise uzun hava türünde olup, 1 tanesi ölünün ardından yakılan “ağıt”, diğeri de yaz mevsiminde kadınların ot biçerken söyledikleri “ot biçimi havası” olarak adlandırılan ezgilerdir.
4. TRT repertuarında bulunan Konya türküleri analiz edilmek üzere seçilirken, farklı ilçelerden derlenmiş olmasına dikkat edilmiştir. Bu ilçeler, Akşehir, Beyşehir, Bozkır, Çumra, Ilgın, Karapınar, Seydişehir olarak tespit edilmiştir. TRT THM repertuarında Taşkent’ten derlenmiş türkü yoktur.
5. Konya yöresinde sadece saz ile çalınan sözsüz ezgiler (Konya Divan Ayağı, Konya Peşrevi, Bermende Zeybeği, Üç Türkoğlu), Taşkent’te görülmemektedir.
6. TRT repertuarında kayıtlı Konya iline ait “Eşgin Atlar Gibi Eşdiğim Zaman” ve “Hub Nazarım Kaldı Gelin Ahçanda” isimli 2 tane uzun hava bulunmaktadır. Taşkent ilçesinden 2 adet uzun hava türünde ezgi derlenmiştir. Bunlardan bir tanesi “Ot Biçimi Havası” diğeri de “Ağıt”tır.
7. Taşkent’ten derlenen türküler, oyun içerikli olduğu için oynanış biçimlerine göre “iyi oyun” ya da “düz oyun”, “sallama” ve “köçek” ismini alan oyun

orjinli türkülerdir. “Salıncak türküsü” ise, yöredeki kızların dini bayramlarda kurulan salıncaklarda sallanırken söyledikleri bir Türkü’dür.

8. Konya ve diğer ilçelerindeki halk müziği ezgilerinin icrasında divan sazı, cura, ud, kanun, def, cümbüş çalgıları kullanılmaktadır. Taşkent’te ise, sadece zilli def çalgısı kullanılmaktadır. Bu çalgı, sözlü olan ezgilere ritim tutmak amacıyla eşlik olarak çalınmaktadır.
9. Taşkent’ten derlenen ezgilerden iyi oyun, sallama ve köçek adları ile bilinen türküler, birden fazla zilli def ile icra edilmekte olup, özel bir çalım tekniği kullanılmaktadır. Gelin okşama havası ve salıncak türküsü ise sadece sözlü olarak ses ile icra edilmektedir.
10. İyi oyun ve sallama adları ile bilinen türküler ritmik yapı bakımından genel olarak teke tavrı gösteren ezgilerdeki gibi 9/16’lık mertebededir. Düzüm şekli 2+2+2+3 ve 2+3+2+2 olarak görülmüştür. Köçek adı ile bilinen türküler ise genel olarak 2 ve 4 zamanlı ana usûl grubundadır. Köçek türünde oynanan oyunlar Silifke yöresi oyunlarına, Sallama türünde oynanan oyunlar ise teke yöresi halk oyunlarına benzerlik gösterip, erkekler ve kadınlar tarafından icra edilmektedir. İyi oyun ise yöreye özgü figürlerle sadece kadınlar tarafından oynanmakta; çalınıp söylenmektedir. Analiz edilen Konya ezgilerinin ritim yapısı ise; 2 ve 4 zamanlı ana usul, 7 ve 9 zamanlı birleşik usûl grubundadır. Birleşik usûllerden 7 zamanlının düzüm şekli 3+2+2, 9 zamanlının düzüm şekilleri ise; 2+2+2+3 ve 2+3+2+2 olarak tespit edilmiştir.
11. Yöresel oyun icralarında, İyi oyun tek kişi, sallama karşılıklı 2 kişi, köçek ise 2 veya daha fazla kişi ile oynanmaktadır.
12. Makamsal yapı olarak, Taşkent’ten derlenen türkülerin ses dizileri çoğunlukla Yahyalı Kerem dizisindedir. Diğer ses dizileri ise; Garip, Muhalif ve Müstezat’tır. TRT THM repertuarından seçilen Konya türküleri; Yahyalı Kerem, Bozlak, Düz Kerem, Garip, Müstezat ve Muhalif dizilerindedir.
13. Taşkent’ten derlenen türkülerin ses sahası 1 oktavı geçmemektedir. 5 ile 7 ses arasındadır. Fakat TRT THM repertuarındaki Konya türkülerinin bazılarının ses sahası 1,5 oktavdır.
14. Taşkent’ten derlenen türkülerde 2’li, 3’lü, 4’lü ve 6’lı motifler kullanılmıştır. TRT THM repertuarından seçilen Konya türkülerinde ise, 2’li, 3’lü, 4’lü, 5’li,

6'lı, 7'li, 8'li, 9'lu ve 14'lü motifler kullanılmıştır. Motif, bir ezginin bütününe birliktelik sağlayan en küçük müzik fikridir. Taşkent'e ait türkülerin motiflerinde Konya tavrının karakteristik özellikleri yoktur. Bu türkülerde, genel olarak Teke yöresi ve Silifke tavrı özellikleri görülmektedir.

15. Edebi yapı bakımından analiz edilen Konya ezgilerinin nazım türü; koşma, mani ve bentleri ikili, üçlü olarak 8'li ve 11'li hece vezni ile yazılmış bağlantılı halk şiirleridir. Taşkent ezgilerinin nazım türü ise; koşma, türkü, bentleri ikili, üçlü olarak 8'li, 10'lu, 11'li, 14'lü hece vezni ile yazılmış bağlantılı halk şiirleridir. Konya'dan derlenmiş TRT repertuarında bulunan türküler ile Taşkent ilçesinden derlenen türkülerin nazım türleri farklılık göstermemektedir.
16. Taşkent ilçesinden derlenen türkülerin melodik olarak seyir karakteri genellikle çıkıcı-inici olup, Konya'dan derlenen türküler ile benzer özellikleri göstermektedir.
17. TRT THM repertuarından seçilen Konya türkeleri ve Taşkent ilçesinden derlenen türkülerin konuları genel olarak sevda, aşk ve özlemdir.

KAYNAKLAR

- Ayva, A.**, 2006, *Konya Dağ Köyleri Ağızlarından Derlenen Fiiller*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.15.
- Çakır, V.**, 2005, *Konya'nın Geleneksel Eğlence Kültürü*, Türkiyat Araştırmaları Dergisi, S.17.
- Ekici, S.**, 2005, *Bağlama Eğitimi: Yöntem ve Teknikler*, Yurtrenkleri Yayınevi, Ankara.
- Ertan, F., Ertuğrul, V., Şengüden, M.A., ve Özbaba, H.R.**, 1974, *Taşkent'in Doğuşu*, Taşkentliler Yardımlaşma Derneği, İrfan Matbaası, İstanbul.
- Kara, H.**, 2006, *Konya-Hadim ve Taşkent Türk Devri Yapıları*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans tezi.
- Kocaaslan, N.**, 2004, *Taşkent'in (Konya) Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası*, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Orta Öğretim Sosyal Alanlar Ana Bilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Özbek, M. A.**, 2009, *Türkülerin Dili*, Ötüken Neşriyat A.Ş., İstanbul.
- Öztürk, A.O, Tan, N., ve Turhan, S.**, 2007, *Konya Halk Müziği*, Ötüken Neşriyat A.Ş., İstanbul.

Kişisel Görüşmeler

- Başçı, A.**, Taşkent-Konya, 16/09/2010. Kişisel Görüşme
- Uçar, A.**, Taşkent-Konya, 20/09/2010. Kişisel Görüşme.
- Erkin, M.**, Taşkent-Konya, 16/09/2010. Kişisel Görüşme.

EKLER

EK A.1: “İyi Oyun” Def Çalma Tekniği (Düzüm: 2+2+2+3)

a) İlk darpta, sağ elin içine def vurulur ve sol elin işaret parmağı def üzerinde dururken diğer parmaklar kaldırılır.

b) Sol elin kaldırılan üç parmağı 2. darbı vurur.

c) Sağ el 3. darbı vurur ve sol el işaret parmağı def üzerinde dururken diğer üç parmak kaldırılır.

d) Sol elin kaldırılan üç parmağı 4. darbı vurur.

e) İlk darpta olduğu gibi sağ elin içine def vurulur ve sol elin işaret parmağı def üzerinde dururken diğer parmaklar kaldırılır.

f) Sol elin kaldırılan üç parmağı 6. darbı vurur.

g) Sağ el 7. darbı vurur.

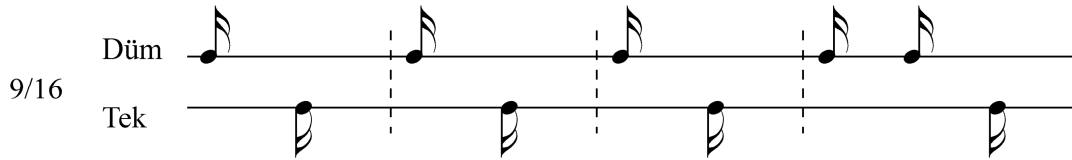
h) Sağ el 8. darbı vururken, sol el işaret parmağı def üzerinde durur ve diğer üç parmak kaldırılır.

ı) Sol elin kaldırılan parmakları son darbı vurur.

Şekil A.1: İyi Oyun Def Çalma Tekniği

İyi oyun türü usulünün, def icrasındaki notasyonu:

EK B.1: “Sallama” Def Çalma Tekniği (Düzüm: 2+2+2+3)

a) Sağ el ilk darbı vururken, sol el işaret parmağı defte durur ve diğerk parmaklar kaldırılır.

b) Kaldırılan sol el parmakları 2. darbı vurur ve sağ el işaret parmağı hazırlanır.

c) Sağ el işaret parmağı 3. darbı vururken, sol el işaret parmağı durur ve diğerk parmaklar kaldırılır.

d) Kaldırılan sol el parmakları 4. darbı vurur.

e) Sağ el 5. darbı vururken, sol el işaret parmağı defte üzerinde durur ve diğerk parmaklar kaldırılır.

f) Kaldırılan parmaklar 6. darbı vurur ve sağ el işaret parmağı hazırlanır.

g) Sağ el işaret parmağı 7. darbı vurur

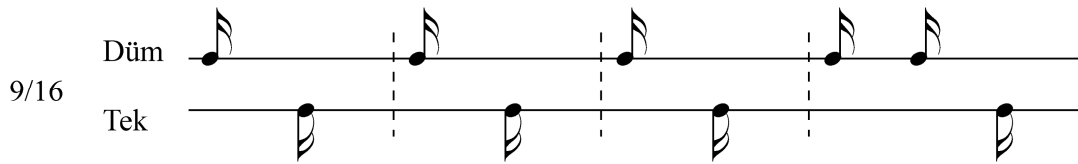
h) Sağ el 8. Darbı vururken sol el işaret parmağı def üzerinde durur ve diğer parmaklar kaldırılır.

I) Sol elin kaldırılan parmakları son darbı vurur

Şekil B.1: Sallama Def Çalma Tekniği

Sallama türünün def icrasındaki notasyonu:

EK C.1: “Köçek” Def Çalma Tekniği

a) Sağ el ilk darby vurur.

b) Sağ el 2. Darby vururken, sol el işaret parmağı def üzerinde durur ve diğery parmaklar kaldırılır.

c) Sol elin kaldırılan parmakları 3. darby vurur ve sağ el işaret parmağı hazırlanır.

d) Sağ el işaret parmağı 4. darby vurur.

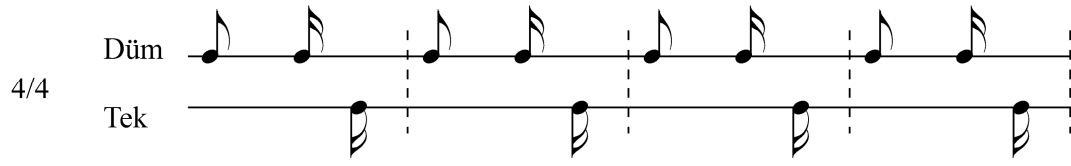
e) Sağ el işaret parmağı 5. darby vururken, sol elin işaret parmağı def üzerinde durur ve diğery parmaklar kaldırılır.

f) Sol elin kaldırılan parmakları son darby vurur.

Şekil C.1: Köçek Def Çalma Tekniği

Köçek türü usulünün, def icrasındaki notasyonu:

EK D.1: Konya İli Taşkent İlçesinden Görüntüler

Şekil D.1: Taşkent Genel Görünüş

Şekil D.2: Kıble Kayası

Şekil D.3: Kible Kayası'nın diğer bir görünüşü

Şekil D.4: Atatürk Parkı

Şekil D.5: Sultan Çeşmesi

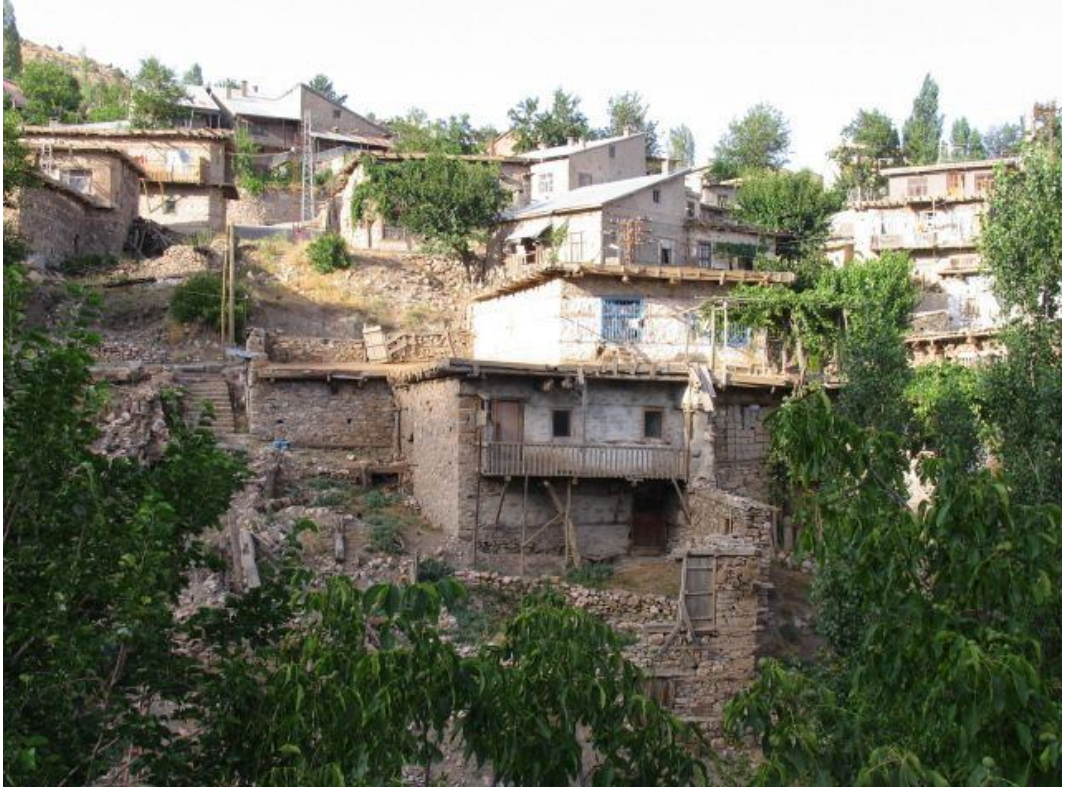
Şekil D.6: Yarma Mevkiinden Görünüş

Şekil D.7: Tatar Teknesi

Şekil D.8: Mihrap Parkı

Şekil D.9: Taşkent Evleri

Şekil D.10: Cumbalı Taşkent Evinden Bir Görünüş

Şekil D.11: Pirlerkondu Otel

Şekil D.12: Pirlerkondu Otelinin Uzaktan Görünümü

Şekil D.13: Yöresel Taşkent Halk Oyunları Ekibi

Şekil D.14: Def Çalan Taşkent’li Kadınlar

Şekil D.15: Yöresel Etli Pilav Dağıtılırken

Şekil D.16: Yöresel Etli Pilav Yenilirken

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Nafiz CAMGÖZ

Doğum Yeri ve Tarihi: Hadim, 22.05.1983

Adres:

Lisans Üniversitesi: İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı

1983 yılında İstanbul'da doğdu. Aslen Konya-Taşkent'lidir. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladı. Müzik eğitime ve bağlama çalmaya 1997 yılında Ali Gürlü Müzik Merkezi'nde başladı. 2002 senesinde İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Ana Sanat Dalı Temel Bilimler Bölümü'ne girmeye hak kazandı. İTÜ Yabancı Diller Yüksekokulunda, 1 yıl İngilizce lisans hazırlık öğrenimi gördü. 2007 yılında İTÜ TMDK Türkü Türkü Türkiyem Topluluğu'nda saz icracısı olarak görev aldı. 2008 yılında bölüm birincisi olarak konservatuardan mezun oldu. Mezuniyetinin sonrasında 2008 senesinde İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Türk Müziği Yüksek Lisans Programına girmeye hak kazandı. Konservatuar bünyesinde San. Öğr. Gör. Şendoğan KARADELİ, San. Öğr. Gör. Erdoğan ESKİMEZ ve Doç. Erol PARLAK şefliğinde Türk Halk Müziği Toplulukları'nda saz icracısı olarak görev aldı. Halen çeşitli kurum ve kuruluşlarda halk müziği ve bağlama eğitmenliği görevini sürdürmektedir.